

Svět libereckých knihoven

Krajská vědecká knihovna v Liberci
Liberecký autorský kruh

objevila se v Čechách po odpadnutí vod první suchá země i na temeni Ještěda.

...ní. *Odpusť, kdo hvězdám nevěříš.*

... sedají do stínu platanů a jejich urputně vzezření se stává normálním. Oh, moje Manon!

...titi! *Byl pozdní večer – první máj, večerní máj – byl lásky čas.*

...m světě. *Být básníkem, to není jenom tak.*

...heit ist die Rede.

... na svůj krtinec uprostřed dětského hřiště a zvědavě se rozhlížel.

Milí čtenáři, milé čtenářky,

po dlouhých studených jarních měsících v květnu konečně přišlo jaro. Vše se probudilo a rozvonělo a jarně rozzářilo. Rozzářila se i knihovna tou spoustou zajímavých nabídek a akcí, které jsme pro vás, naše milé čtenáře a návštěvníky, nachystali. Měli jsme z nich velkou radost – ale tou největší byl fakt, že se knihovna celé jaro plnila dětmi i dospělými, mladými i staršími, že si k nám stále nacházejí cestu.

Milovými kroky se však blíží léto. Čas odpočinku pro vás, trochu méně pro knihovnu a mé kolegy a kolegyně. Kromě zasloužené dovolené po intenzivní půlroční práci se budeme věnovat celé řadě činností, které se za běžného provozu provádějí s obtížemi. Věnujte proto prosím pozornost upravené otevírací době v průběhu letních prázdnin. Ale i za omezeného provozu vás srdečně zveme do knihovny vypůjčit si něco hezkého ke čtení nebo si jen tak posedět v příjemném prostoru knihovny nebo Knihovní kavárny. Tím ale naše nabídka nekončí – děti mohou vyzkoušet dvě zbrusu nové pátrací hry, které je provedou nejruznějšími zákoutími knihovny. V srpnu na vás čeká literární soutěž na našem Facebooku a Instagramu. Zájemcům o knihy a literaturu doporučujeme besedu s Izabelou Strakovou, autorkou knihy Říše, odehrávající se v alternativní historii, nebo literární autobusový výlet na Novoborsko po stopách autorů z kraje sklářů, který proběhne v rámci Crystal Valley Week. Krásným vyvrcholením léta a kampaně Crystal Valley Week určitě bude dvoudenní akce Třpytivé rozloučení s létem: bižuterie a šperk v knihovně. Na všechny výše uvedené akce Vás srdečně zveme.

Při listování naším letním Světlíkem se nejenom dočtete o tom, jak jsme si vedli v roce 2022, jak dopadla čtenářská anketa nebo kdo se stal Čtenářem roku Libereckého kraje... Spoustu poutavých a inspirujících textů pro Vás připravil také Liberecký autorský kruh – určitě nesmíte opomenout rozhovor s Janou Věbrovou, text o knize Štěpána Kučery Gablonz/Jablonec, která letos získala ocenění Kniha roku Libereckého kraje, nebo vzpomínku na Jiřího Janáčka.

Přejeme vám krásné léto plné zážitků, vůní a letní pohody – třeba i při čtení našeho Světlíku. A těšíme se, že v září společně otevřeme novou sezónu. Nezapomeňte knihovnu zařadit do svého programu, připravujeme pro vás skvělé novinky!

Dana Petrydesová

ředitelka Krajské vědecké knihovny v Liberci

Obsah

KVK

Krajská vědecká knihovna v Liberci

SVĚT libereckých knihoven	2
<i>Z knihovny</i>	<i>2</i>
<i>Ohlédnutí za rokem 2022</i>	<i>2</i>
<i>Anketa – výsledky průzkumu spokojenosti</i>	<i>5</i>
<i>Dialog 2023 v Augsburgu.....</i>	<i>7</i>
<i>V liberecké knihovně se diskutovalo o možnostech spolupráce se školami.....</i>	<i>8</i>
<i>Kniha roku Libereckého kraje</i>	<i>8</i>
Akce knihovny.....	10
<i>Literatour</i>	<i>10</i>
<i>Živé nás nedostanou! Antimony.....</i>	<i>12</i>
<i>Oázou srdečnosti aneb Literární putování do Českého Dubu</i>	<i>14</i>
<i>Jsmo s Vámi – společně pro Ukrajinu</i>	<i>16</i>
<i>Ukrajinský klub</i>	<i>16</i>
<i>Čteme spolu</i>	<i>18</i>
<i>Příběhy ožily na Festivalu dětského čtenářství v Liberci.....</i>	<i>18</i>
<i>Pohádkové putování za přírodními bytostmi</i>	<i>20</i>
Z regionu	21
<i>Čtenář roku 2023 Libereckého kraje</i>	<i>21</i>
SVĚT souvislostí.....	23
<i>Apologie Petra Mužáka – 2. část</i>	<i>23</i>

LAK

Liberecký autorský kruh

SVĚT dialogu	27
<i>Rozhovor s Janou Věbovou</i>	<i>27</i>
SVĚTonázory	30
<i>Gablonz/Jablonec – Milostný dopis rodnému městu.....</i>	<i>30</i>
<i>Věčnost má vůni citronu. Nad knihou poezie Josefa Kocourka</i>	<i>31</i>
<i>Jak z počátečního mála vydolovat maximum</i>	<i>33</i>
<i>O vykřících, které nikdo neposlouchá.....</i>	<i>34</i>
<i>Milan Exner napsal covidové drama</i>	<i>35</i>
ze souSVĚTí.....	37
<i>Kawan</i>	<i>37</i>
Jablonečtí SVĚTáci	38
<i>Smržovský reportér Alfred Technik</i>	<i>38</i>
SVĚT krásné literatury	40
<i>Poezie není žvýkačka – Jakub Čermák</i>	<i>40</i>
oSVĚTa	42
<i>Odešel Jiří Janáček.....</i>	<i>42</i>
SVĚTlonoši.....	44
<i>Lada Válková, Alexandr Pech</i>	<i>44</i>
tvary SVĚTla.....	47
<i>Kde je cesta, tam je Monika Brychová</i>	<i>47</i>

Redakční rada:

Marek Sekyra, Blanka Konvalinková, Dana Petrádová, Marcela Freimuthová, Táhna Kuželková,
Kateřina Šidlořová [KVK] / Štěpán Kučera, Julius Benko, Martin Trdla, Miroslav Stuchlý [LAK]

korektury: Eva Štastná, Marek Sekyra / grafická úprava: Libor Schiffner

Vydává Krajská vědecká knihovna v Liberci [KVK] spolu s Libereckým autorským kruhem [LAK] jako účelový tisk.
Tiskárna IRBIS, www.vytiskneme.cz

Evid. č. MK ČR 14407 ISSN 1214 - 2751

Z knihovny

Ohlédnutí za rokem 2022

V průběhu prvního čtvrtletí letošního roku jsme dokončili Zprávu o činnosti knihovny za rok 2022. Pojďme si nyní podrobněji představit zajímavosti z činnosti knihovny. Plný text výroční zprávy je k dispozici na webu knihovny: <https://www.kvkl.cz/o-nas/o-knihovne/vyrocnizpravy>.

Návrat k běžnému provozu knihovny

Činnost a fungování knihovny byla v úvodu roku 2022 opět poznamenána epidemiologickou situací a přetrvávajícími hygienickými opatřeními. Povinnost nošení respirátorů stále negativně ovlivňovala počty návštěvníků knihovny. V úvodní části roku jsme vzhledem k této situaci připravili jen menší množství kulturních a vzdělávacích akcí. Se zrušením posledních opatření se do knihovny postupně začali vracet naši čtenáři a návštěvníci, což jsme přivítali. V dalších měsících prostory knihovny výrazně ožily, ve všech půjčovnách jsme zaznamenali zvýšený zájem

o naše služby a čtenářům i široké veřejnosti jsme nabídli bohatý a zajímavý program. Velice nás potěšilo, že se naše snaha rozšiřovat nabídku akcí knihovny setkala s kladným ohlasem. Nové kurzy, workshopy nebo školení byly velmi dobře přijaty a to je pro nás znamením, že se ubíráme se vzdělávacími aktivitami správnou cestou.

Vzdělávání

Jednou z nejdůležitějších činností knihovny je rozvíjení její vzdělávací funkce – ať už formou neformálního vzdělávání, které je určené mateřským, základním a středním školám (jako do-

plnění školní výuky), profesním skupinám (pedagogové, knihovníci) nebo prostřednictvím nabídky vzdělávacích cyklů a jednorázových pořadů pro širokou veřejnost.

Rozsáhlá nabídka vzdělávacích programů pro mateřské a základní školy se setkala opět s velkým zájmem. Akce pro školy probíhaly také na některých našich pobočkách. Školám i školám nabízíme základní bibliografické lekce, čtenářské dílny, tematické besedy, hudební workshopy a další typy programů. V roce 2022 byla nabídka doplněna novými workshopy. Nabídku využily nejen liberecké školy, ale i školy z okolních obcí. V Knihovně pro děti a mládež, v Hudební knihovně a na pobočkách proběhlo celkem 600 lekcí pro školní třídy s celkovým počtem 13 038 účastníků. V porovnání s rokem 2021 se jedná o výrazný nárůst, který by mohl předznamenávat opětovný návrat do doby před pandemií (r. 2021: 228 tříd, 5 343 žáků). Programovou nabídku obdrželi také ředitelé středních škol. Ve vzdělávání studentů středních a vysokých škol se knihovna zaměřuje především na oblast informační a bibliografické gramotnosti i s přihlédnutím k on-line prostředí. V roce 2022 jsme nabízeli workshopy, přednášky a exkurze rozdělené do několika tematických bloků – literatura a čtenářství (6 programů), dějiny (4 přednášky), práce s informacemi a informačními zdroji (5 programů), ostatní (5 programů). Nabídku jsme doplnili tradiční exkurzí po knihovně s názvem Seznámení s knihovnou a jejími službami.

Velkou cílovou skupinou, které se ve své činnosti knihovna věnuje, jsou seniori. Oblíbený kurz práce na počítači jsme

nabídlí v rámci projektu Nejen knihovna a nabídku jsme rozšířili o kurz práce s dotykovými zařízeními. Nově jsme v roce 2022 nabídli seniorům žádaný kurz Trénink paměti. Pravidelný cyklus 10 lekcí, při kterých se posílí paměť, rozvine koordinace myšlení a pohybu. Kurzem je provázela kolegyně, knihovnice a certifikovaná trenérka paměti. Zapojili jsme se také do projektů, které se věnují mediální gramotnosti. Seniorům jsme nabídli kurz Komu, čemu máme věřit? Jak se vyznat v mediálním chaosu? Jednalo se o sérii přednášek s odborníky. Projekt byl podpořen Nadací OSF.

Na podzim jsme se zapojili do projektu Mediální vzdělávání v knihovnách a ve spolupráci se společností Agora Central Europe, o. p. s., jsme nabídli seniorům sérii workshopů, přednášek či besed se zajímavými hosty, které jim pomohly orientovat se v záplavě informací, kriticky rozhodnout, které informace jsou pravdivé a které se jen tak tváří, a naučily je postupy a možnosti, jak si zprávy ověřit.

Knihovnické a informační služby

Činnost Odboru služeb se vrátila do běžného režimu. V začátku roku byla návštěvnost půjčoven ještě trochu poznamenána povinností nosit respirátory, ale jakmile toto nařízení skončilo, nárůst návštěvnosti se projevil. Nejžádanější službou byly tradičně výpůjční služby, které poskytujeme kromě hlavní budovy také na šesti pobočkách. Statistické informace o vývoji počtu registrovaných čtenářů, výpůjček a dalších ukazatelů si můžete prohlédnout ve výroční zprávě.

Na tomto místě nabízíme jen několik čísel:

Počet dokumentů v knihovním fondu	1 421 494
Nově zakoupené dokumenty	22 487
Počet registrovaných čtenářů / z toho děti do 15 let	16 165 / 3 540
Počet výpůjček všech typů dokumentů	539 209
Počet kulturních a vzdělávacích akcí	1 457

V roce 2022 obsadili ve statistice tištěných titulů první příčky čeští autoři v čele s Patrikem Hartlem. Nejvíce se půjčovaly jeho knihy 15 roků lásky a Okamžiky štěstí. Na třetí příčce se umístila Alena Mornštajnová s knihou Listopád. Dále následoval Hartlův Nejlepší víkend, Šikmý kostel Karin Lednické a Tiché roky Aleny Mornštajnové. Na přední příčky se také dostali autoři detektivek Michaela Klevisová a její Drak spí a Robert Bryndza s knihami Kanibal z Nine Elms a Propast smrti.

Spolupráce se statutárním městem Liberec – pobočky a městská funkce

Na provoz městských poboček a městskou funkci knihovny dlouhodobě přispívá statutární město Liberec (SML). V roce 2022 přispělo město Liberec částkou 3 000 000 Kč, dotace na akvizici pro městskou funkci knihovny zůstala ve výši 700 000 Kč. Díky této podpoře jsme mohli saturovat potřeby poboček nejen

po stránce provozní, ale i v oblasti nákupu nových knih. Také na pobočkách se projevil návrat čtenářů vyšší návštěvností. Počet registrovaných čtenářů se téměř vyrovnal období před pandemií covid-19. Výrazně vzrostl také počet kulturních a vzdělávacích akcí, které na pobočkách proběhly nejen pro školy, ale také pro veřejnost. V loňském roce se podařilo uskutečnit některé aktivity vedoucí k zpříjemnění prostředí pro čtenáře:

- > rekonstrukce pobočky Rochlice – díky vstřícnému přístupu vedení ZŠ Dobrášova jsme získali nový větší, světlejší a příjemnější prostor v zadním traktu školy mezi jídelnou a tělocvičnou, který umožňuje dětem snadnější přístup do knihovny i během dopoledních hodin,
- > rekonstrukce vytopené pobočky Králův Háj – ve spolupráci s Poradnou pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy se podařilo prostor pobočky opravit, sanovat zdi, položit novou podlahu, provést výmalbu a zpříjemnit tak knihovnu uživatelům.

Velmi děkujeme zástupcům SML za vstřícný postoj a snahu podpořit činnost knihovny. Svými aktivitami pobočky obohacují kulturní a vzdělávací program knihovny nejen pro školy, ale i pro veřejnost.

Nákup dokumentů

V roce 2022 bylo na nákup (trvalá akvizice) a zprostředkování (e-výpůjčky, databáze) informačních zdrojů pro hlavní budovu a všechny pobočky vynaloženo 3 895 925,94 Kč, z toho 719 116 Kč činilo předplatné on-line databázi a e-vý-

půjčky. Kromě knih, časopisů a denního tisku jsme nakupovali také další typy dokumentů – audioknihy, hudbu, filmy, noty a společenské hry.

Kulturní a vzdělávací akce pro veřejnost

Vývoj epidemiologické situace na začátku roku 2022 zasáhl do příprav a rozsahu programové nabídky knihovny a projevil se ve sníženém počtu návštěvníků. V prvních dvou měsících počty nakažených významně stouply a zájem o veřejné produkce výrazně klesl. Z tohoto důvodu byl i v tomto roce zrušen Ples v knihovně. V druhém pololetí roku se situace zlepšila, počty návštěvníků akcí se postupně zvýšily, ale nedosáhly úrovně roku 2021, ve kterém se vysílalo mnoho akcí on-line a tyto byly hojně navštěvovány. Ze statistických přehledů vyplývá, že proběhlo 372 kulturních, 1 085 vzdělávacích akcí a 39 výstav, kterých se zúčastnilo 29 153 účastníků. On-line pořadů se vysílalo 22 a zhlédlo je 111 diváků.

Projekty, grantová politika

V roce 2022 se podařilo získat dotace nebo sponzorské příspěvky na uskutečnění projektů ve výši 834 000 Kč. Dalších 382 045 Kč hradila knihovna z vlastního rozpočtu jako spoluúčast. Tradičně knihovna žádala o dotace v rámci dotačních programů statutárního města Liberec, a to převážně na realizaci kulturních a vzdělávacích aktivit. Dalšími dárci byli: Ministerstvo kultury ČR, Nadace Preciosa, Nadace Atrea, Nadační fond Českého rozhlasu Světluška, Nadační fond LASVIT, Nadace OSF, Doktrína ZŠ a MŠ, s. r. o. Díky grantovým programům statutárního města Liberec jsme mohli návštěvníkům hlavní budovy i poboček nabídnout řadu zajímavých kulturních a vzdělávacích programů – pravidelné sobotní pohádky pro nejmenší, počítačové a výtvarné lekce pro děti, robotické odpoledne nebo zajímavé přednášky a workshopy pro dospělé.

Marcela Freimuthová

Anketa – výsledky průzkumu spokojenosti

V říjnu a listopadu jsme oslovili naše uživatele starší 15 let a požádali je o vyplnění anketních lístků. Cílem ankety bylo zjistit, jak jsou čtenáři a návštěvníci spokojeni se službami knihovny, a získat podněty pro zlepšení kvality služeb, příp. odstranění nedostatků. Dotazníky jsme v tištěné formě umístili v prostoru knihovny, v on-line formě na webovou stránku knihovny a také jsme oslovili naše čtenáře e-mailem. Celkem jsme obdrželi 1 240 vyplněných dotazníků, ne všechny byly vyplněny ve všech otázkách. Tištěných dotazníků bylo 43, on-line 1 197.

Dotazník obsahoval 15 standardizovaných otázek – zjišťovali jsme frekvenci návštěv knihovny a webu knihovny,

důvody návštěvy knihovny, spokojenost s otevírací dobou, jednotlivými odděleními a jejich službami. Také nás zajímalo

hodnocení knihovního fondu, webové stránky, způsobu informování o dění v knihovně, prostor knihovny, technického vybavení nebo úroveň vystupování našich zaměstnanců. Za velmi potěšující považujeme skutečnost, že většina respondentů je se službami knihovny spokojena a vyjadřuje knihovně svoji podporu – 96% respondentů hodnotí celkovou úroveň knihovny jako vynikající nebo velmi dobrou.

Největší část respondentů navštěvuje knihovnu 1x měsíčně, následuje interval 1x za 14 dní a 1 za čtvrt roku. Důvodem návštěvy je výpůjčka dokumentů, následuje možnost číst si, účastnit se přednášek a workshopů, studovat a relaxovat. Naše služby byly vesměs hodnoceny jako velmi spokojen/a nebo spíše spokojen/a.

Připomínky se týkaly např. těchto oblastí:

- > křížení přednášek – ve stejnou dobu probíhají dvě aktivity,
- > půjčování e-knih – požadavek na větší množství e-knih či možnost stahování na větší množství zařízení (např. čtečka Kindle),
- > nemožnost e-výpůjček audiodokumentů,
- > nepružnost a nepřehlednost katalogu,
- > možnost prolongace delší dobu před vypršením výpůjční lhůty,
- > málo exemplářů atraktivních titulů.

Úroveň služeb všech oddělení byla hodnocena jako velmi spokojen/a nebo spíše spokojen/a. Nejlepšího hodnocení dosáhla Všeobecná knihovna, kde největší počet respondentů, kteří hodnotili dané oddělení, zvolil variantu velmi spokojen/a (81 %). Knihovní fond byl hodnocen převážně jako velmi spokojen/a.

Nejvíce připomínek se týkalo nedostatečného množství exemplářů atraktivních titulů, mnozí požadují více knih v cizích jazycích, zejm. v angličtině. S nabídkou kulturních a vzdělávacích akcí byla spokojena většina respondentů (56 %). Připomínky se týkaly především malé propagace akcí. S vybavením interiéru byli respondenti velmi nebo spíše spokojeni. Připomínky se týkaly především čalouněného nábytku a židlí v sále. Otevírací dobu knihovny hodnotilo 93 % respondentů jako vyhovující nebo spíše vyhovující. I přesto se objevila řada připomínek.

Za nejvíce nevyhovující je považováno uzavření knihovny v úterý dopoledne (do 12 hod.), v menší míře se objevovaly požadavky na otevření v časných ranních hodinách (od 8.00 hod.) nebo do pozdějších večerních hodin (min. do 20.00 hod.), případně alespoň jeden den v týdnu, dále delší otevírací doba v sobotu, případně i v neděli.

Jak hodnotíte celkovou úroveň služeb poskytovaných knihovnou?

	on-line	tištěný	celkem
vynikající	591	18	609
velmi dobrá	563	24	587
průměrná	21	1	22
spíše špatná	1	0	1
velmi špatná	0	0	0
nevím, nehodnotím	5	0	5
bez odpovědi	16	0	16
celkem	1197	43	1240

Marcela Freimuthová

Dialog 2023 v Augsburgu

Ve čtvrtek 11. 5. se v Centru pro současné umění Glastpalas H1 v Augsburgu uskutečnilo zahájení DIALOGU 2023 mezi účastníky z Liberce a hostiteli z Augsburgu.

Dr. Christof Trepesch, ředitel uměleckých sbírek Augsburg, a Dr. Thomas Elsen, ředitel Centra pro současné umění, vernisáž výstavy Davida Hanvalda *Discreet Disposition* a poté zahrála liberecká hudební skupina Big Band Superhero Killers.

Na pátek 12. 5. byla v Městské knihovně Augsburg připravena divadelní inscenace dětí ze základní školy Wittelsbach *Malá čarodějnice*. Po proslovu Tanji Fottner, ředitelky Městské knihovny Augsburg, následovaly dvě prezentace. První představila grafický román *Odsunuté děti*, o němž promluvili Heike Birke, nakladatelka z Balaena Verlag Landsberg, autor knihy Jan Blažek a ilustrátorka Magdalena Rutová. Projekt *Krabat* *Otfrieda Preusslera* představili studenti Gymnázia F. X. Šaldy Liberec pod vedením Romea Henricha.

V sobotu 13. 5. bylo možné absolvovat prohlídku města pro studenty a další zájemce pod vedením p. Ivany Pevný. Odpoledne představili v Městské knihovně Augsburg Františka Dudková Párysová a Marek Sekyra prezentaci s názvem *Literární procházka Libercem* po místech spjatých s Otfriedem Preusslerem a některými dalšími vysídlenými německými autory. Na závěr setkání zahráli Superhero Killers a augsburští 3ShotgunS koncert *Hudba v sousedství*.

Po zdavicích Evy Weber, primátorky města Augsburg, a Jaroslava Zámečnicka, primátora města Liberce, uvedli

Marek Sekyra

V liberecké knihovně se diskutovalo o možnostech spolupráce se školami

24. dubna 2023 se v Krajské vědecké knihovně v Liberci sešli pedagogové a další zájemci o problematiku dezinformací a informační výchovy ve výuce. Diskutovalo se o médiích, kritickém myšlení i roli knihovny v podpoře škol.

V první části se pedagog Gymnázia Frýdlant, Mgr. Tomáš Lengál, podělil s účastníky o své zkušenosti s výukou mediální výchovy. Ukázal práci s portálem Jeden svět na školách i konkrétními metodikami zaměřenými na rozpoznávání dezinformací. Součástí byla i ukázka konkrétních aktivit, které je možné jednoduše využít v rámci výuky, tu si přítomní prakticky a na vlastní kůži vyzkoušeli. Následně s účastníky diskutoval o jejich zkušenostech s výukou, využíváním portálu i o důležitosti uchovení mediálního vzdělávání ve výuce.

Po přestávce dostala prostor liberecká knihovna, vystoupila ředitelka Dana Petrydesová a vedoucí Studijní knihovny Bc. Lukáš Fogl, který je zároveň specialista na lekce informační výchovy pro střední školy. Představili širokou škálu aktivit knihovny a dalších zdrojů, které mohou být pro školy zajímavé a užitečné. Následně vedli s účastníky diskuzi, jakými aktivitami by knihovna oslovila více středních škol ke spolupráci, zajímali se o další nabídku a služby, které by školy ze strany knihovny přivítali. V závěru se mohli zájemci zúčastnit komentované prohlídky knihovny a jejích služeb, přímo na místě se diskutovalo o možnostech využití nabídky konkrétních oddělení.

Akce se uskutečnila v rámci projektu Strategické plánování rozvoje vzdělávací soustavy Libereckého kraje II CZ.02.3.68/0.0/0.0/20_082/0019560 a bylo součástí činnosti platformy Rozvoj potenciálu projektu Krajský akční plán Libereckého kraje II.

Dana Petrydesová

Soutěž Kniha roku Libereckého kraje zná své vítěze

Pamětnice Roprachtická, Kniha o Liberci, Petr Šimr / Portrét města, Podještědský lidový oděv v proměnách času, Pověsti a pohádky Němců z Jizerských hor a Gablonz/Jablonec. Tyto publikace získaly ocenění v letošním, šestém ročníku soutěže Kniha roku Libereckého kraje. Slavnostní vyhlášení

se uskutečnilo ve čtvrtek 1. června od 14.00 hodin v Krajské vědecké knihovně v Liberci.

„Letošní ročník se nesl ve znamení zvyšující se kvality přihlášených knih. V některých kategoriích měla porota opravdu těžké rozhodování. Blahopřeji všem vítězům,“ říká Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

V letošním roce se soutěžilo v pěti základních skupinách. V kategorii Beletrie a poezie si cenu převzal Štěpán Kučera, který do soutěže přihlásil knihu *Gablonz/Jablonec*. V kategorii Literatura pro děti a mládež, učebnice se vítězem stala kniha *Pověsti a pohádky Němců z Jizerských hor*, kterou do soutěže přihlásil Jan Šebelka. Mezi odbornou a populárně naučnou literaturou vyhrála kniha *Podještědský lidový oděv v proměnách času*. Nejlepší uměleckou monografií a výtvarnou publikací je kniha dlouholetého fotografa libereckých novin Petr Šimr / *Portrét města*. V kategorii Kniha o obci se vítězem stala *Kniha o Liberci*.

V kategorii čtenářské volby se až do konce nevědělo, která kniha vyhraje. Nakonec se s 590 hlasy vítězem stala kniha obce Roprachtice – *Pamětnice Roprachtická*. Zvláštní cenu Libereckého kraje za mimořádný přínos v oblasti literatury letos získal publicista, historik, typograf, grafik a nakladatel Roman Karpaš.

V letošním roce porota udělila ještě Zvláštní cenu, kterou obdržel historik umění zaměřený na české sklo, bižuterii a regionální historii Jizerských hor, historik a muzejní pracovník Petr Nový.

Potěšilo nás, že se vyhlášení Knihy roku Libereckého kraje odehrálo opět v důstojném prostoru liberecké knihov-

ny. Zájemci, kteří si výše uvedené i další nominované knihy nemohou nebo nechtějí koupit, si je mohou v knihovně vypůjčit.

Přehled nominovaných i oceněných knih je k dispozici na webu Libereckého kraje: <https://kniharoku.kraj-lbc.cz/vitezove-a-nominovani/2023>.

Dana Petrydesová

za využití tiskové zprávy Libereckého kraje (autor Jan Mikulíčka)

Akce knihovny

Literatour

Přistála u mě pozvánka na Literatour, podrobně ji pročítám a nemohu uvěřit, že zase již uplynul další rok. Ale je to tak, čas nezastavíš a ostatně na další putování se opravdu těším. A tak se ve středu 17. 5. ubírám směrem k Bunkru na Tržní náměstí. Dnešní téma celé procházky je „Od Chopina k bigbitu“, a tak je začátek našeho putování zasazen do ideálního prostředí nejstaršího multižánrového klubu v Liberci, který byl v době studené války samozřejmě zbudován jako protiatomový kryt.

Ale to již spatřím hlouček lidí před objektem, je jich nějak málo, pomyslím si, ale když vejdu do Bunkru, vidím, že místa jsou již téměř obsazena. Usedáme s kamarádkou do první řady a já si prostory pozorně prohlížím. Ještě jsem tu nebyla, i když jsem to měla mnohokrát v úmyslu, a tak jsem vděčná, že tady dnes sedím.

Kniha „Nebe pod Berlínem“ od mého oblíbeného autora Jaroslava Rudiše sem

skutečně zapadá. Příběh berlínské hudební skupiny U-Bahn je opravdu vtipný a v podání Jana Jedlinského zkrátka jedinečný.

Z Bunkru přejdeme jen pár kroků do HáeSka v Pastýřské ulici. Pravda je taková, že jsem si toho domu nikdy ne všimla. Stojí tam osamocen jako nějaký přelud, a ještě zajímavější je, když vejdu dovnitř. Hned u dveří vidím sedící postavy, figuríny, oblečené a hledící přímo na mě. Jako bych vkročila do jiné dimenze. Jdu po schodech do prvního patra, všude visí kostýmy, paruky a jiné divadelní náčiní. Zvláštní atmosféru umocňuje krátké vyprávění Jany Hejret-Vojtkové o založení tohoto minidivadla. Sotva se

všichni vejdemo do malého sálu, ale to se již zaposlouchávám do dalšího příběhu. Tentokrát je to epos od Amora Towlese „Gentleman v Moskvě“, samozřejmě opět s hudební tematikou. Přednes Jany Hejret-Vojtková je excelentní a já se nořím do příběhu...

Další zastávkou je bývalý Památník protifašistického odboje. Již třetí budova, kde jsem nikdy nebyla, o které ani nevím, že zde je. Skrývá se totiž v těsné blízkosti knihovny a je jaksi neviditelná. Statečně šlapu po těch dlouhých, nekonečných schodech a pak ještě kousek zase dolů a jsem tu. Nalévám si trochu teplého čaje na zahřátí a zaposlouchám se do příběhu o Karlu Gottovi. Úryvek

příběh se mi opravdu líbí, knížka Ladislava Pecháčka „Kdo to zpívá“ je opravdu vtipná. Hned mě vtáhne do děje a já napjatě čekám na pointu na konci ukázky. Také přednes je na jedničku. No, vždyť jsme ve škole, tak musím výkon náležitě oznámkovat.

Seběhnu z kopečka a vstupuji do Základní umělecké školy. Krása se na mě přímo snese. Obdivuji práce dětí ve vestibulu a raduji se z jejich kreativních úspěchů. V aule umělecké školy, která na mě svým prostorem silně zapůsobí, si sedám na židli a zaposlouchám se do přednesu Lukáše Fogla. Vedle něj vidím opřený kontrabas. A skutečně, tento nástroj se stal hlavní postavou příběhu od Patrika Süskinda, s odpovídajícím

z knihy „Gott: československý příběh“, čte další člen Divadla F. X. Šaldy Jakub Kabeš. Tento příběh je spíše ukázkou praktik tehdejšího Československa v postoji nejen k umělcům té doby, ale i k takzvanému západu.

A pak následuje krátká procházka do Střední průmyslové školy stavební. Tato historická budova zde stojí již od roku 1794 a je to chráněná kulturní památka. Tomu odpovídá i místnost s klenutým stropem, kde na nás již čeká Kateřina Krönhauserová s dalším čtením. Ten

názvem „Kontrabas“. Krátké čtení je doplněno i několika melodiemi, které celý příběh příjemně oživí.

Je pár kroků přes ulici nás vítá sdružení Tulipán. Naše poslední zastavení. Tato chráněná dílna, která zaměstnává osoby se zdravotním znevýhodněním,

realizuje řadu kulturních, volnočasových i vzdělávacích akcí pro široké publikum. Celý prostor, který jsme rychle zaplnili, na mě působí velmi útulně. Prohlížím

si vystavené obrázky a dekorace, ale to již vidím v ruce Markéty Tallerové knihy od Bohumila Hrabala „Hudebníci ze Šumavy“ a Markéta právě začíná se svým putavým přednesem.

Přenesu se rázem do vesnického prostředí a putuji s ostatními ženami příběhem. Jako bych slyšela veselou hudbu šumařů... A pak potlesk, bouřlivý, jako u každého interpreta, kteří nám dnes přiblížili nové knihy a nové příběhy. To naše putování trvalo přes tři hodiny a mně to připadá jak okamžik. Okamžik zastavení s milými lidmi a krásnou literaturou. Jsem vděčná, šťastná i spokojená zároveň. Pokud se někomu zdá moc silné slovo šťastná, tak vás můžu ubezpečit, že štěstí se skládá právě z takových okamžiků, jako jsem prožila dnes. A tak mi nezbyvá než poděkovat, protože vím, že za dnešní Literaturou je skryto mnoho práce. Tak zase za rok...

Zdeňka Novotná

Živé nás nedostanou! Antimony

U příležitosti 78. výročí konce druhé světové války v Evropě připravila Krajská vědecká knihovna v Liberci ve spolupráci s Československou obcí legionářskou venkovní výstavu „Živé nás nedostanou! Antimony“. V rámci oslav Dne vítězství nabídla Krajská vědecká knihovna v Liberci veřejnosti také druhý díl semináře „Liberec v Říšské župě Sudety II“.

Na přelomu let 1941 a 42 vyslalo exilové ministerstvo národní obrany na území českých zemí 11 paraskupin s krycími názvy jako Out Distance, Bioscop, Bivac nebo Silver A a Silver B. Nejznámější z nich byla skupina Anthropoid, která 27. 5. 1942 provedla úspěšný aten-

tát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha.

S dějinami našeho kraje je úzce spojeno působení jiné skupiny s názvem Antimony, která byla na naše území vysazena až ve 2. operační vlně 24. 10. 1942. Jejím úkolem bylo obnovit ztracenou rádiovou

komunikaci s domácím odbojem a najít parašutisty skupiny Silver A.

Spojení s Londýnem bylo úspěšně navázáno v prosinci 1942. Po tříměsíčním působení však byli dva členové této skupiny, její velitel nadporučík František Závorka a radista svobodník Lubomír Jasínek, obklíčeni gestapem na plovárně v Rovensku pod Troskami, kde nakonec raději zvolili smrt požitím jedové ampule, než aby padli živí do rukou gestapa.

Jejich druh, šifrant četař Stanislav Srazil, byl již dříve odeslán do Pardubic, kde se mu podařilo získat informace o zániku výsadkové skupiny Silver A. Ve stejný den, kdy jeho spolubojovníci zemřeli v Rovensku, byl Srazil v Horní Kalné zatčen gestapem a následně vyslýchán, mučen a přinucen ke spolupráci při vysílání manipulovaných zpráv do Anglie v rádiové protihře Hermelín. Podařilo se

zleva: Lubomír Jasínek, František Závorka, Stanislav Srazil

mu však opakovaně propašovat do zpráv zašifrované varování, a tím německou operaci zmařit. Jako již neužitečný byl Srazil následně v roce 1944 popraven v Malé pevnosti Terezín.

Štábní kapitán František Závorka, kapitán Lubomír Jasínek, podporučík Stanislav Srazil a starosta Josef Kouřil

nasazením vlastních životů zachránili v roce 1943 obec Rovensko pod Troskami před osudem Lidic a Ležáků.

Všichni členové skupiny Antimony byli posmrtně za účast v odboji a hrdinský postoj vyznamenáni válečnými kříži a in memoriam povýšeni.

Jan Hnělička

„Oázou srdečnosti“ aneb Literární putování do Českého Dubu

V pátek 26. května se uskutečnila další literární vycházka, tentokrát do Podještědí, kam se přes 50 účastníků dopravilo autobusem, financovaným z projektu Krajské vědecké knihovny.

Na českodubském náměstí Bedřicha Smetany bylo úvodní zastavení, na němž byl představen zde působící spisovatel František Křelina a autor jezuitských spisů Johannes Krause. Poté se

skupina přesunula před budovu základní školy v ulici Komenského, na níž Křelina učil a má zde pamětní desku. Dalším učitelem byl spisovatel Josef Lukeš, předobraz postavy učitele v románu *Zá-*

kon věrných strážců od Františka Kožíka. Tuto knihu napsali Kožík a Lukeš společně, stejně jako dvě další: *Finále* a *Neviditelný*. V nich je řeč o středověké městské hlásce, která se nachází na dohled od školy. Třetí zastavení u kostela Svatého Ducha připomenulo kněze Václava Rosu, román *Nemodlenec* od Karoliny Světlé a dílo Františka Křeliny *Puklý chrám*. Díky ochotě zaměstnanců muzea a knihovny mohli účastníci vystoupit na kostelní věž, z níž je nádherný výhled na město i do okolí, a také vyslechnout povídání o zvonech. U dalšího zastavení u johanitské komendy byl zmíněn její objevitel Tomáš Edel. Do komendy zasadil děj své historické detektivky *Dýka s hadem* Vlastimil Vondruška. Starý zámek, který byl vystavěn na pozůstatcích komendy, je dějištěm dvou méně známých děl Karoliny Světlé – *Meluzína* a *Poslední poustevnice*. Schmittova tzv. dolní továrna v dnešní Husově ulici, u které bylo páté zastavení, je dějištěm povídky *Josefův Josef* od Karoliny Světlé a Křelinova románu *Hubená léta*. V 50. letech sídlil v prostorách továrny Automobilový opravárenský závod, kam byl jako řadový dělník přidělen Josef Lukeš. Mnoho historek z tohoto období najdeme v jeho třídílných vzpomínkách *Život samý malér*. Na šestém zastavení v zahradě Podještědského muzea byla připomenuta neteř Karoliny Světlé Anežka Čermáková Sluková, jejíž knížka *Malé nebíčko* vypráví životní příběhy rodiny Slukových, příbuzných Karoliny Světlé, a jejího manžela Petra Mužáka, a současná autorka Andrea Fišerová, jejíž novela *Dům v Orionu* se částečně odehrává v Českém Dubu, v budově Blaschkovy vily, kde nyní mu-

zeum sídlí. O kus dále, v ulici Svobody, stojí rodný dům spisovatelky Hany Pražákové, dcery Františka Křeliny. Sedmé zastavení v zámeckém parku u potoka Ještědka bylo věnováno básním Josefa Brože. Městské opevnění na okraji

parku hraje významnou roli v románu pro mládež *Neviditelný*, na kterém autorsky spolupracovali František Kožík a Josef Lukeš. V ulici Šestidomí bydlel Josef Lukeš, jehož přítelem byl spisovatel Václav Kaplický. Jeho příspěvek *Nalezl jsem u Vás nový domov* ve sborníku *Náš Ještěd* obsahuje vyznání jeho vřelého vztahu k Českodubsku. Deváté zastavení u kulturního a spolkového centra Česká beseda patřilo učiteli Václavu Havlovi, který byl zakladatelem Podještědského muzea a časopisu *Od Ještěda k Troskám*. Na jeho rodném domě v ulici pojmenované jeho jménem nalezneme

pamětní desku. Členem České besedy byl i učitel a vlastenecký básník *Karel Žádník*. Představen byl též cestovatel Enrique Stanko Vráz, považovaný někdy za zmizelého básníka Karla Illichmanna z Českosudska. Desáté zastavení nabídlo procházku alejí Karoliny Světlé a pověst o místě zvaném Na Spravedlnosti, kde se prý popravovaly panny. Na posledním zastavení vycházky na hřbitově mohli účastníci zhlédnout pamětní desku českosudského vlastence Ignáce

Wieseho, hroby Josefa Lukeše a Tomáše Edela a hrobku továrníka Schmitta. Po závěrečném posezení v kavárně Laurella s vynikajícím občerstvením bylo putování ukončeno.

Další literární vycházka, tentokrát sklářská, se uskuteční 18. srpna a trasa povede z Nového Boru do Sloupu v Čechách, Skalice a Okrouhlé.

Františka Dudková Párysová
Marek Sekyra

„Jsme s vámi – společně pro Ukrajinu“

V roce 2022 se knihovna zapojila do aktivit pomáhajících ukrajinským uprchlíkům, aby jim ulehčila pobyt v Liberci. Od poskytování služeb přes pravidelné setkávání až po výuku českého jazyka. Pokračujeme také v letošním roce, nadále se s ukrajinskými ženami a dětmi setkáváme na lekcích češtiny, navíc jsme se zapojili do projektu Libereckého kraje „Jsme s vámi – společně pro Ukrajinu“.

V jeho rámci pořádáme jednou za měsíc Ukrajinský klub a každý druhý týden zveme ukrajinské děti na čtenářský kroužek „Čteme spolu“. Pro aktivity čtenářského kroužku využíváme knihy v ukrajinštině, které v projektu zakoupil Liberecký kraj.

Jsme rádi, že při realizaci našich pořadů jsme mohli využít i schopnosti a kreativity ukrajinských žen, které nám pomáhají, nejen při tlumočení, ale i v čtenářském kroužku nebo na Ukrajinském klubu.

Ukrajinský klub – Український клуб

V lednu jsme uspořádali výtvarný workshop na téma masopust, děti s rodiči se dozvěděly o této tradici v Čechách a v Polsku a těšily se na vytváření karnevalových masek. Lektorka Liudmila Dontsova představila ukrajinskou tradici masopustu a společně s dětmi se pak pustila do vyrábění karnevalových masek z pěnových archů, ozdůbek a stužek. Za pomoci nůžek, žehličky a tavné

pistole si děti se svými maminkami vytvořily obdivuhodné masky.

Karnevalové masky pak děti využily při únorovém ukrajinském klubu, kdy byl tématem tanec, soutěže a hry. V únoru jsme se totiž setkali na oslavě masopustu a zatančili si na maškarním bálu. Lektor Pavel Šulc k tanci hrál oblíbené ukrajinské písničky doprovázené videoprojekcí, dalším bodem programu byla zábavná výuka polského tance mazurka, a to na základě písničky „Měla babka čtyři jabka“ pod vedením Heleny Syrovátkové. Program doplnil balónkový tanec a jazykově-pohybová aktivita „hlava, ramena, kolena, palce“. Vyhodnotili jsme také „královnu plesu“, kterou se stala malá Anička.

V březnu jsme společně vítali Velikonoce, tématem akce byly velikonoční zvyky a tvoření. Na začátku proběhl výklad o tradici Velikonoc v Čechách a v Polsku. Poté byli děti i rodiče rozděleni do čtyř skupin, aby se vystřídali u připravených stolů. Tři byly věnovány technikám barvení a malování kraslic a zdobení perníčků, u čtvrtého stolu

se převážně chlapci učili plést pomlázky pod vedením lektora Otty Kučery.

V dubnu jsme do programu zařadili poznávání regionu a připravili celodenní výlet, jehož cílem byl zámek Lemberk, studánka sv. Zdislavy, procházka a hry v přírodě. O tento pořad byl enormní zájem a bohužel jsme museli některé zájemce odmítnout. Organizace byla poměrně náročná, ale výlet se všem velmi líbil, to nám bylo největší odměnou. Velkou skupinu účastníků provázela ukrajinský průvodce Gheorghe Chornei, který je seznámil s historií regionu a s osobnostmi Havlem z Lemberka a svatou Zdislavou.

Také v květnu se uskutečnila vycházka do přírody, tentokrát byl průvodcem skautský vedoucí Kaeru a jeho pomocníci – roveři. Účastníci byli rozděleni do tří skupin, každou z nich vedl jeden z roverů. Skupiny se postupně vydaly do lesů Lidových sadů na stopovací hru s pomocí skautských značek přeložených do ukrajinštiny. Děti cestou plnily různé úkoly se skautskou tematikou (vázání uzlů, luštění šifer, poznávání přírodnin), ale také s ekologickou tematikou (plogging = kombinace běhu

a sbírání odpadků, třídění odpadu). Poté se skupiny sešly u táboráku, děti připravily ohniště a některé z nich vůbec poprvé v životě opékali špekáček na klacku. Velký zájem projeví účastníci o zpěv ukrajinských a českých písní s doprovodem kytary.

Na červen chystáme návštěvu Galerie Lázně v Liberci a výtvarný workshop na téma graffiti.

Čteme spolu – Читайте разом

Během prvního pololetí jsme uspořádali 12 setkání s dětmi nad knížkou v komorním prostředí malého sálu. Témata jsme vybírali podle zakoupených

ukrajinských knih. Společně s dětmi jsme četli o zvířatech i lidech, zapojovali fantazii, povídali si o slušném chování, vyprávěli si o knižních hrdinech, aktivně vytvářeli videa nebo se zamýšleli a bavili nad zábavnými pokusy z fyziky či chemie. Řešili jsme matematické nebo jazykové hádanky, vyráběli kouzelnou hůlku nebo olejovou lampu. Také tady jsme spolupracovali s ukrajinskými lektorkami, které pořady pro děti připravovaly. Postupně jsme poznali, že ukrajinské děti za rok v české škole velmi pokročily ve znalosti češtiny, která už jim téměř nedělá problémy.

Blanka Konvalinková
Helena Syrovátková

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Tento projekt „**Jsm s vámi – společně pro Ukrajinu**“, registrační číslo projektu CZ11.4.120/0.0/0.0/22_037/0003266, je spolufinancován Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu **INTERREG V-A Česká republika – Polsko 2014–2020**.

Příběhy ožily na Festivalu dětského čtenářství v Liberci

Od 7. do 9. 6. proběhl v Liberci již 20. ročník Festivalu dětského čtenářství, renomované akce na podporu četby a dětské literatury s celostátním významem. V Krajské vědecké knihovně, která je centrem celého festivalového dění, a na dalších festivalových místech se uskutčnila celá řada autorských čtení, workshopů a besed, ale také výtvarných dílen, divadelních či filmových představení a dalších hravých aktivit pro děti i učitele a také pro celé rodiny. Festival letos také navštívili někteří známí tvůrci dětských knih, jako R. Malý, P. Braunová či J. Hugo Šlik a další.

Malí návštěvníci zhlédli např. divadelní představení Příběhy malé Lupitiny González. Rodiče se mohli inspirovat v Mraveništi knih, učitelé na semináři Třídní knihovny. Ve čtvrtek byla pro děti v doprovodu rodičů připravena dětská verze Literatour – literární procházka s pirátem Kolískem. V prostorách knihovny se dále představila společnost Redmio s aplikací Živé čtení. V knihovně byla také spuštěna nová pátrací hra Oživlý gamebook.

Po celou dobu konání festivalu měli návštěvníci knihovny možnost prohlédnout si a zakoupit knihy z produkce menších nakladatelů, kteří se věnují dětské literatuře. Součástí programu byl také festival deskových her GRYF.

Oblastní galerie nabídla výtvarné workshopy, v kině Varšava a nově i v Naivním divadle proběhla scénická čtení či filmové projekce. Kavárna Pošta patřila výtvarnými dílnami k festivalové knize Roztodivný hláskovník, pod rukama

malých výtvarníků ožila i klasická díla Zahrada a Čarodějův učeň. Na náměstí Dr. E. Beneše se představily soubory z mateřských a základních škol a současně tu probíhal happening Ztracené příběhy. Festivalový ročník 2023 byl opět velmi úspěšný a hojně navštívený a my se již nyní těšíme na jeho další pokračování.

Podrobné informace o proběhlém ročníku zájemce nalezne na webově adrese www.veletrhdetskeknihy.cz.

Radka Vojáčková

Pohádkové putování za přírodními bytostmi

Dne 28. dubna 2023 se na vesecké pobožce KVK v Liberci uskutečnila vernisáž dětských prací, vzešlá z výtvarné a literární soutěže Pohádkové putování za přírodními bytostmi. Jednalo se o 9. ročník vyhlašovaných soutěží ve Vesci.

Vernisáž spojenou s vyhlášením výsledků výtvarné a literární soutěže zahájil výběr zpěváků sboru Carola 5. B při ZŠ a ZUŠ Jabloňová pod vedením Martina Grobára. Děti zazpívaly tři jednohlasé písničky s doprovodem klavíru, které vždy nějakým způsobem ladily s tématem soutěže. Třeba píseň Logopedická navázala na literární soutěž a potřebu každého recitátora provádět artikulační cvičení. V písni Já se mám jsme se všichni přesunuli do dětského světa plného zvířecích kamarádů a nakonec v písni Bachle si zpěváci pohráli se slovy a ukázali, že čeština je bohatý jazyk, který přináší mnoho zábavy. Pro malý prostor sbor Carola vystoupil pouze v komorním obzazení a všem sedmi statečným zpěvákům tímto děkujeme a velmi děkujeme panu Martinu Grobárovi, že se ujal též slavnostního překrojení dortu.

Soutěžilo se v několika věkových kategoriích a soutěže se zúčastnily děti ze ZŠ a také ze ZUŠ. V průběhu vyhlašování vítězů zazněly vítězné práce literární soutěže, které osobně přednesli sami autoři.

Poděkování patří také všem dětem, které se soutěže zúčastnily a pomohly nám zútlunít knihovnu.

Velice děkujeme též všem učitelům, kteří děti inspirovali a umožnili jim soutěže se zúčastnit, zejména mě potěšily příspěvky ZŠ U Školy, kde snad všechny děti psaly příběhy a malovaly naše nevidi-

teľné přátele z říše bytostí vodních, zemních, vzdušných a ohnivých.

Alexandra Bezděková

Výsledky soutěže:

Kategorie do 6 let

1. místo: Sára Mikulášková, Kryštof Moravanský, Tereza Bröcklová – MŠ Mikulov

2. místo: Zuzanka Janů – MŠ Mikulov

3. místo: Příběh šípkových – kolektiv dětí z Modré třídy MŠ Mikulov

Zvláštní ocenění: kolektiv dětí ze Zelené třídy – MŠ Mikulov, Václav Kotlaba – 28. ZŠ Plzeň

Kategorie 7 – 10 let: ZUŠ

1. místo: Emilka Mikulková – ZUŠ Liberec

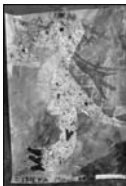
2. místo: Benjamin Tuma – ZUŠ Liberec

3. místo: Magdaléna Suchánková a Tereza Svobodová – ZUŠ Liberec

Zvláštní ocenění: Štěpánka Trávníčková, Victoria Borsky, Anna Šimková, Iva Baštincová – ZUŠ Liberec

E. Váňa

E. Mikulková

M. Gabryšová

L. Mauelová

T. Babiaková

M. Schneiderová

Kategorie 7 – 10 let: ZŠ

1. místo: Eduard Váňa – ZŠ Kaplického Liberec

2. místo: Lucie Mauleová – 28. ZŠ Plzeň

3. místo: Ella Škoulová – 28. ZŠ Plzeň

Zvláštní ocenění: Natálie Brabencová – Třebíč, Maíia Boichuk – ZŠ U Školy Liberec

Cena knihovníka: Magda Schneiderová – ZŠ Česká Liberec

Kategorie 11 – 13 let: ZŠ

1. místo: Tereza Babiaková – ZŠ U Školy Liberec

2. místo: Aneta Stanovská – ZŠ U Školy Liberec

Kategorie 14 – 15 let: ZUŠ

1. místo: Mia Gabryšová – ZUŠ Liberec

Literární soutěž

1. místo: Rozárie Řeháková – ZUŠ Liberec

2. místo: Viktorie Strnadová – ZŠ U Soudu Liberec

3. místo: Jan Peša – ZUŠ Liberec

Zvláštní ocenění: Marie Holadová – ZŠ U Školy Liberec

Z regionu

Čtenář roku 2023 Libereckého kraje

Součástí kampaně **Březen – měsíc čtenářů** Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR je i tradiční soutěž **Čtenář roku**. Základním kritériem v tomto roce byl počet fyzických návštěv registrovaného čtenáře za uplynulý rok. Čtenáře roku v místním kole vybralo a ocenilo v Libereckém kraji více než 12 knihoven.

Krajské kolo se uskutečnilo v sobotu 18. března 2023 dopoledne ve Velkém sále Krajské vědecké knihovny v Liberci za přítomnosti hejmana Libereckého kraje

pana Martina Půty, který se hned v úvodu ujal slova. Ocenil aktivity knihoven a knihovníků jakožto komunitního prvku obcí. Zmínil narůstající požadavky na

zvyšování standardu knihoven, přičemž upozornil na nově vybudované knihovny ve Vratislavicích nad Nisou či Hrádku nad Nisou a popřál hodně zdaru při realizaci nové hlavní budovy v Turnově.

Po přivítání ředitelkou hostitelské knihovny PhDr. Danou Petřýdesovou již následovalo představení nominovaných čtenářů, o které se postarali knihovníci a knihovnice z vysílajících knihoven. Většina čtenářů měla na kontě okolo stovky návštěv knihovny za rok; nadto aktivně navštěvují nejenom půjčovny a pobočky, ale zapojují se i do volnočasových programů, využívají širokou nabídku vzdělávacích kurzů knihoven a také informačních služeb.

Čtenářem roku Libereckého kraje se nakonec stal RNDr. Vojtěch Trka, kterého do krajského klání přihlásila českolipská knihovna. Pan Vojtěch Trka je čtenářem Městské knihovny v České Lípě již několik let, ale v posledních letech své návštěvy zintenzivnil. Pro své výpůjčky využívá především hlavní knihovnu na náměstí T. G. Masaryka, ale pokud je žádaný titul na některé z poboček, neváhá se operativně vydat na jakoukoliv z nich. Snad i proto

v loňském roce dosáhl úctyhodného počtu 298 návštěv. Zajímavostí může být, že nebydlí přímo ve městě, ale v obci vzdálené přibližně 12 km od České Lípy a pro své cesty do knihovny jako vášnivý cyklista využívá své kolo. Když uvážíme, že jen do knihovny si zajede 2–3x týdně, jsou to úctyhodné výkony. Pro kolegyně z českolipské knihovny měl pan Trka jen slova chvály a uznání a podporil i přání výstavby nové českolipské knihovny. Čtenář roku si kromě sladké odměny a praktických drobností odnesl i dárkový poukaz a knihu Marka Řeháčka *Putování zlatou stezkou Českého ráje*, které do soutěže věnoval regionální výbor SKIP a pořádající knihovny.

Po krátkém občerstvení program pokračoval kvízem zaměřeným na regionální literaturu od lektorky Mgr. Františky Dudkové Párysové. Dopoledne pak završila zajímavá exkurze po prostorech krajské knihovny. Ředitelka knihovny poukázala na činnost jednotlivých oddělení, názorně na figurantovi předvedla fungování samoobslužného boxu, představila umělecká díla v knihovně a také odkaz, který liberecká knihovna jakožto „Stavba smíření“ nese.

Nejvěrnější čtenář Libereckého kraje RNDr. Trka posléze slavil vítězství i v celostátním kole soutěže, jehož vyhlášení proběhlo na 22. ročníku knižních cen Magnesia Litera dne 17. dubna 2023. Kromě ocenění v krajském kole se tedy stal i celostátním Čtenářem roku 2023. K úspěchu mu srdečně blahopřejeme!

Mgr. Jitka Šedinová

předsedkyně RV SKIP Liberecký kraj

PhDr. Dana Kroulíková

ředitelka Městské knihovny v České Lípě

APOLOGIE

Petra Mužáka

2. část

Františka Dudková Párysová

*Johana Mužáková alias Karolína Světlá
v roce 1962*

Johana brzy po svatbě otěhotněla. Manželé žili v domě u Valšů v dnešní Betlémské ulici. Jejich vztah byl harmonický. Když Petr prodléval mimo domov, psal ženě láskyplné dopisy, nazýval ji *svým blahým draboušem* a nabádal ji, aby se šetrila a pečovala o své zdraví. Dopisy končily slovy: „*Tvůj Tě vřele milující manžel Mužák.*“ V podobném duchu odpovídala i Johana: „*Blaho mé jediné, ty můj rozkošný drabouši!*“ Johana nikdy muži neříkala křestním jménem, hovořila o něm jako o Mužákoví, častěji jako

o Mužáčkovi, přičemž toto oslovení se ujalo i v okruhu jejích přátel. Nebyl to jev nijak výjimečný, např. její sestra Žofie také říkala svému (vřele milovanému) muži Podlipský, nikoliv Josef. Petr Mužák oslovoval Johanu podle zvyku z Podještědí *bolka*, a to i ve vysokém věku.

9. října 1852 se Mužákovým v novém bydlišti, bývalém klášteře sv. Anny, narodila dcerka Boženka, pojmenovaná po Boženě Němcové. Mužák byl z holčičky unesený. Pokaždé, když chůva vyvezla děcko na procházku, je hrdě doprovázel a na mostě za něj platil mostné, jako by už bylo dospělou osobou.

Na to, že se psala polovina devatenáctého století, to byl postoj mimořádný – vždyť leckterý muž ještě o století později se styděl být spatřen s kočárkem. Šťěstí mladé rodiny netrvalo dlouho. Boženka začala churavět a 13. 1. 1853 zemřela. Je všeobecně známo, že Johana upadla do těžké deprese a její stav se pohyboval na hranici duševní choroby. Zapomíná se však, že dítě mělo také zbožňujícího otce. Petr Mužák v bolu nad úmrtím dcery učinil slib, že už nikdy nebude hrát na milovaný klavír – a slib dodržel.

Celý život na dítě vzpomínal, představoval si, jak by už bylo velké a co by dělalo. Aby Johanu nemučily každodenní

vzpomínky, rozhodl, že se přestěhují na Františkovo (dnes Smetanovo) nábřeží a v létě ji vzal do rodné Světlé, aby se na venkově zotavila. Uvedl ji do kraje, který se jí stal útěchou a později i inspirací v tvorbě. Byť nevědomky, měl tak zásluhu na zrodu spisovatelky Karoliny Světlé. Přesto se najdou tací, kteří jeho jednání přičítají jeho vlastnímu sobectví a pohodli: „*Paní Mužáková propadla nejtěžším depresím. Trpěla o to víc, že sebestředný manžel... nebyl schopen pochopit hloubku ani zdroje její duševní labilitý. Nevšímovostí ještě manželčino utrpení prohluboval. I jediný moudrý krok, jímž bezděky svou ženu zpola zachránil, učinil patrně spíš proto, aby ulehčil život sobě: umožnil jí dlouhodobý léčebný pobyt na rodinném sídle Mužáků ve Světlé pod Ještědem,*“ nalezneme v publikaci Toulky českou minulostí.

Další děti Mužákoví neměli. Mohlo to být vinou zdravotních komplikací, v dopise z roku 1870 si Světlá stěžovala: „*Byly mi ode všech lékařů tehdejších raděny lázně Františkovy, ale matka nevěřila, že stůnu, a můj muž tomu nerozuměl, teď snáším toho následky.*“

O vztahu Mužákových mezi léty 1853–1862 nemáme příliš mnoho informací. Krom občasných zmínek o manželově zdraví upoutá pouze pasáž z Johanina dopisu z 8. 8. 1858, kde píše Žofii o jakési roztržce s rodiči, kteří zřejmě měli k Mužákoví výhrady: „*Bránila jsem jen čest mého muže, které se otec dotknul... a až přijdu do Prahy, zařídím si svůj život podle přání a pohodlí mého muže, a ne podle vůle rodičů. Pro ten proklatý mamon se nedám trápit a mého muže blátem házet, kdybychom to trpěli, nestáli bychom oba za zkrivenou grešlí. Mužák nemá přísnějšího nade mne soudce, já*

jsem mu nikdy nepochlebovala, nikdy jeho slabým stránkám nehověla, a vždy jsem mu upřímně, beze strachu řekla, v čem se mi zdá jeho chování chybné, i kdyby se byl pro to na mne hněval, ale sprostáctví jsem v něm nikdy nenalezla, to v něm není – to

Na portrétech působil Petr Mužák vždy jako nevrlý morous. Skutečnost však byla jiná.

budu věčně tvrdit, i kdyby mne celý svět vyvrhl a nenáviděl. – On nemá dosti obratnosti v myšlenkách a hovoru, ale on myslí zdravě a rozumně, on nemá ideální důslednost a takt ve společenském chování, ale jeho morální zásady jsou nevyvratné jako skaly, na jeho poctivost umru! Malá změna v jeho vyznání víry, malé koncese, které by se zdály obyčejné povaze malicherné, by mohly mít na jeho postavení materiální příznivého vplyvu, ale takovými prostředky on opovrhuje a nikdy by si neodpustil jednání, které by se každému jinému zdálo politické a dovolené. S takovým mužem se nezachází lejcaks, tobo si musí každý vá-

žit! Nevím, že by byl kdy někomu slovem neb skutkem ukřivdil mimo mne, a já jsem to dlouho zapomněla nad jeho nekonečnou trpělivostí v mé nemoci a nad jeho upřímnou snahou mně vynabradit to, co jsem v první čas mého manželství pohřešovala. Z mnohého nedorozumění byla také má přepjatá hlava vinná, která vždy ideální měřítko naň kladla a zapomněla, že má člověka před sebou.“ V dopise ze 7. 8. 1860 se můžeme dočíst: „Včera mně můj muž řekl, že ho k zoufalosti přivádím svou po několik dní nad tou zklamanou nadějí zachmuřenou tváří, bylo mi to nesmírně líto, ale nemohla jsem si pomoci! Uminila jsem si ale dnešní noci pevně, že přestanu toužit, že se vpravím v poměry, můj Bože, abych někoho nešťastným činila, a to ještě k tomu muže svého, jehožto srdci a ctnosti se denně vřeleji obdivuji...“ Zdá se, že přes drobné mráčky jejich manželství fungovalo a Johana si dobře uvědomovala, jak laskavého muže si vzala.

Spisovatelská činnost, které se Johana pod pseudonymem Karolina Světlá věnovala, jí přinesla nejen útěchu, ale také seznámení s Janem Nerudou. Cítila v něm spřízněnou duši a jejich vztah, ať už byl jakékoliv povahy, narušil „domácí mír“ Mužákových. Rozdíl povah obou manželů začínají v Karolininých očích nabývat obřích rozměrů: „Můj muž je ušlechtilý, dobrý, nanejvýš mravní, ideál v mnohém ohledu, ale on nemá za celý den pohledu a slůvka pro mne, a hovoříme-li dobromady, tu se teprv ukáže, že nás zajímá to nejheterogennější, chci-li, by on si v rozmluvě liboval, musím se k předmětům, o nichž řeč, teprv nutit, a on taktéž, my jsme ty dva póly: on rozum, pozitivnost, rozvaha, já fantazie, fantazie a zas fantazie, on kráčí, já chci létat,“ píše sestře Žo-

fii. Prakticky založený Mužák vskutku neměl příliš pochopení pro filozofování, v němž si jeho žena libovala. „S tím mi dejte pokoj, to jsou samé ztřeštěné ideály, to jsou hlouposti,“ říkával. Eliška Krásnohorská, nazývající ho mužem počestné, zlaté prostřednosti, vzpomínala, jak Světlá trpěla, když jí do čerby nebo literární práce vpadl rozjařen návratem ze smíchovského divadla Aréna a chtěl, aby poslouchala, jak si notuje nápěvy operetních kupletů. Porozumění neměla ani pro jeho nadšení pro učitelské povolání, o kterém nesmírně rád vyprávěl, zatímco Světlé bylo lhostejné, zda se žactvo učí dříve kreslit obrysy či pokrývat plochy. Všední témata Světlou nudila: „Můj muž by byl šťasten, kdybych jej třeba obtěžovala největší neskromností požadavků a neuvzdorovitějšími rozmary, kdybych chtěla každý měsíc nový klobouk, každý týden nějakou hostinu, jen kdybych s ním oceňovala ty jeho arénní fršky a prachobyčejné povídačky. Ale že nebovím té zlaté všednosti, činím jej nešťastným.“ Jakkoliv má dnes Mužák pověst nezáživného mrzouta, připadá mi, že „suchar“ byla spíše Světlá. Její blízká přítelkyně Krásnohorská líčila, jak Světlá často napomínala mladá děvčata: „Co vy to pořád máte s tím chichotem? Chcete si život obracet v žert? Život je vážný a z vážné stránky máte naň hledět.“

V okouzlení novou známostí s Nerudou – jako to tak často bývá – Světlá přehlížela to, co mají s manželem společného, v čem se shodují. Krizi duševní ještě podtrhl nesoulad v intimním životě. „Co jedině mne bolí a raní: jest to můj poměr k manželci. – Bere-li mne za ruku, promluví-li laskavěji ke mně, tu sebou trhnu, nepřijemně dojatá, a v tomto citu vězí ta nemravnost, neb lépe řečeno nepřírozenost

v okolnostech mých, jižto si tak trpce vyčítám. Tento cit jedině by mne štval z mého nynějšího domova a nikoliv vášně k jinému muži. ... Zapověděla jsem si u M. již tolik, mohu mu ještě to zapovědít, co bratru vládně vstříc nesu, políbení a ruky stisknutí? Tento člověk si dal, že si mne vzal, nechtěla bych býti na jeho místě,“ světovala se Žofii. Zdá se, že Světlá právě prožívala onu „nemluv na mě – nesahej na mě – nedýchej“ averzi, která nevyhnutelně přichází téměř ve všech dlouhodobých vztazích a která většinou opět pomine. Jak ale vypadal manželský život Mužákových, se můžeme jen dohadovat. Jisté však je, že spisovatelka nebyla ženou tělesných vášní (jako třeba Němcová) a několikrát dala najevo svůj negativní postoj k sexualitě. „*Manželství jest ve fysickém ohledu hrozná věc, a není-li muž šetrný, může ženě mnoho trapných působit chvil,*“ čteme roku 1873 v jejím dopise Elišce Krásnohorské.

V září 1862 vyšel vztah Nerudy a Světlé najevo. Světlá poslala Nerudovi krátký lístek na rozloučenou, v němž mimo jiné stojí: „*Jsem ohromena bolestí, jeho, myslí, že nás chcete oba postavit na pranýř posměchu veřejného.*“ Mužák tedy nevěřil v ryzí city mladšího soka. Není divu, koneckonců i Žofie Podlipská si zprvu myslela, že Neruda chce její sestru „*mít jen za blázna*“, a až později změnila názor. Světlá nabídla manželovi rozchod, ale ten odmítl. Trval nicméně na tom, že Světlá s Nerudou přeruší veškeré kontakty. Nikdo nebyl svědkem tohoto rozhovoru a zprávy o *hrozném výstupu u Mužákových*, které rozšiřovala Nerudova zhrzená snoubenka Anna Holinová, budou nejspíš jen liché dohady. Petr nebyl mužem vypjatých emocí a sama Světlá jej

Mladý Jan Neruda

charakterizovala: „*Jest to taková něžná, citlivá duše, že se vedle něho zrovna stydím, on má tak útle pudy jako ženština, uhodne každé utrpení, a jak mu zná uleviti!*“ O Mužákově benevolenci svědčí i to, že svolil, aby se Světlá nemusela zabývat domácností a věnovala se plně literární činnosti.

Manželé spolu prožili dalších třicet let. A co Neruda? Světlá mu napsala ještě jeden dopis, který však adresát nikdy nedostal. Jinak slib daný manželovi splnila spisovatelka s urputností sobě vlastní – do konce života s Nerudou již nepromluvila a i jejich příležitostnou korespondenci pracovního charakteru za ni vyřizovali jiní. Podle Krásnohorské reagovala na každou zmínku o Nerudovi podrážděně a častovala ho přezdívkou velkovezír. A o svých šedesátinách pronesla: „*Hálek, pánové, to byl kavalír. O Janu Nerudovi bych to říci nemohla.*“

(pokračování v příštím čísle)

Chce to skočit do hluboké vody a chvílku si v tom plavat. Rozhovor s Janou Věbrovou

Bezmála šestnáct let od sebe dělí dvě alba písničkářky Jany Věbrové. To první s názvem *Kykyřá* vyšlo v roce 2007, druhé nazvané *Kameny ze dna* vyšlo letos. Je to album průzračně čisté, a zároveň hluboké – a hudební kritici už o něm píší jako o jedné z událostí letošního roku, přinejmenším v oblasti alternativní hudby. Jana Věbrová pochází ze severočeského Varnsdorfu, sedmáct let žila v Hrádku nad Nisou a letos přesídlila zpátky do Varnsdorfu.

Jak k tobě chodí písně? Přicházely průběžně celých těch skoro šestnáct let, jen jsi neměla potřebu je zachytit na desku? Anebo přišly pohromadě, když se zrodila myšlenka natočit album?

Přicházely postupně a pomalu. Protože jsem na to doopravdy neměla čas. Mám teorii, dost možná nijak objektivní, že když člověk chce něco tvořit, tak se k tomu musí trochu pronudit. Musí se třeba několik hodin slepě pokoušet, aby se pak na to vybodl, šel se projít ven a tam se to třeba najednou objevilo. Nebo mít možnost nechat odplovat od sebe všední život, starosti o děti a problémy typu „co budu dneska péct, co budu zítra péct a co budu péct pozítří“. Na to je ideální dlouhá cesta vlakem nebo dlouhá procházka, výlet, na který se ale musím vydat sama. A to při starostech a radostech o tři děti a manžela nešlo.

Ale abych byla k sobě upřímná, musím dodat, že mě to všechno nesmírně bavilo. Myslím, že jsem se toho starání se a pečování o ostatní a submisivitu muse-

la absolutně přežrat a následně to radikálně změnit, abych se vůbec dokázala uzdravit a začít se chovat jako normální sebe-vědomý člověk. A třeba konečně i natočit další desku.

Tvoje album otvírá lidovka *Bože můj* a uzavírá ho skladba *Kameny ze dna*. Obě písně spolu komunikují, obě připomínají modlitby. Je pro tebe hudba i spirituální záležitost?

Je milé, že sis toho všiml. Vzniklo to vlastně náhodou, ne jako od první chvíle zamýšlený koncept. Tohle pořadí navrhl až Ondřej Ježek, u kterého jsem nahrávala a který album produkoval. Jsem za to ráda, že se to takhle pospojovalo. Ona vlastně spousta věcí – konceptuálních vyloženě umělecky, ale i osobních – do sebe zapadla, tedy stala se konceptem, až v průběhu vzniku alba. Zdá se mi to až neuvěřitelné a osobně velice silné. Teď si jen ten pocit udržet.

Na albu jsi zhudebnila dvě balady Karla Jaromíra Erbena. Asi se na to ptají všichni novináři, ale stejně – proč ho máš ráda? Co ti přes století dává?

On je nesmírně obrazivý, slovně pestrý, verše má tak intenzivně zhuštěné, to se ti rojí jeden obraz a pocit za druhým. Erben je mistr toho, jak dramatický příběh, co by vydal na román, zřecnout do veršů na pár stránek. Trhá srdcem, je živelný. On je totiž tak trošku já.

Neuvažuješ i o zhudebnování současných básníků a básnířek?

Současné básníky a básnířky bych určitě zhudebňovala ráda, docela i cíleně se současnou poezií snažím sledovat. Z posledních let mě zaujal třeba Petr Čermáček a jeho sbírka *Zimní srst*. Chce to skočit do hluboké vody a chvíli si v tom plavat a zkoušet. Ale já na to bohužel – věřím, že jen zatím – nemám čas.

Tvoje nové písničky jako by se rodily rovnou z přírodnin, z krajiny, jako by ani neexistovala lidská civilizace – ta se připomene jenom občas například postelí... Jaký máš vztah k městům? Vzhledem k tvým bydlištěm – Varnsdorf, Hrádek nad Nisou – se zdá, že se ráda držíš stranou velkých center.

foto: Jiří Baisa

Města jsou fajn, ale musíš mít možnost před nimi utéct. Ať je to ulita přírody nebo hnízdo domu. Měla jsem a mám to štěstí, že v Hrádku i ve Varnsdorfu jsem žila v domech, mlýnech – vodním a větrném, které stály na místech docela odříznutých od města. Jsou ostrovy, světem

pro sebe. Ano, je to vtipné, ale v jiném typu domu jsem za svůj život nežila – tímhle jsou mi asi dány ta živelnost a asi i nějaká rozpolcenost, ale zároveň věřím, že taky čím dál více meditativně klidná a konejšivá linie. Takže města jako taková mi nevadí, ale musím v nich mít svoje nerušené hnízdo, bezpečný maják. Jinak prchám po dvou třech dnech pryč!

Než jsi začátkem června odešla na volnou nohu, pořádala jsi v hrádecké knihovně skvělé kulturní pořady. Jak to vypadá s živou kulturou v místech, která jsou při pohledu z Prahy periférií?

Trochu se bojím to hodnotit. Zatím to je takové nevyzpytatelné. Je to dost o komunitě, co si vypěstuješ. A otázkou je, jestli i zrovna na té naší periférii je potenciál, aby taková pevná komunita mohla růst a vyrůst. Třeba jsme už teď na maximu? Je to i o důvěře v pořadatele. Lidi tam chodí, protože mi nebo nám důvěřují. Je to dost o osobní snaze, i když jsme organizace. Zatím nejde jen vylepit plakát a čekat, že lidi sami přijdou. Myslím si, že prostě i tebe jako pořadatele musejí mít lidi rádi – rozhodně u těchto menších, nemainstreamových akcí. Není to záležitost jen kulturní, ale i společenská a osobní, vztahová.

Ještě se vrátím k té napojenosti na přírodu – zažíváš někdy něco jako *environmentální žal*, jak se dneska rádo říká? Nemáš nutkání vyjadřovat se v písních ke společenským, potažmo planetárním problémům, třeba právě environmentální krizi?

Cítím, že to je průser. Ne, že bych byla nějak radikálně environmentálně vyla-

děná, snažím se běžně třídit odpad, neplytvat jídlem, zbytečně neutrácet za oblečení, kosmetiku a šperky, snažím se trvale udržitelně i chovat ke svému okolí – ale holt jsem živel, občas studánka čirá, ale občas blesková povodeň –, sbírám bylinky, pečú kváskový chleba, zavazuju, pletu, šiju. Já se fakt snažím!

Nejsem ten rebel, hlas lidu, co to říká srozumitelně, jasně a skvěle třeba jako Kuba Čermák alias písničkář Cernaque. Ale věřím, že to tak nějak mám schované v poezii a obraznosti svých písní a ve svém přirozeném chování. Že to spolu strašně souvisí. Člověk to musí žít, což je strašně klišé, ale je to tak. Koneckonců na druhou stranu ona ta povodeň i občasný požár je pro přírodu mana nebeská, smilování.

Zkrácená verze rozhovoru vyšla v kulturní rubrice deníku Právo.

Gablonz/Jablonec – Milostný dopis rodnému městu

Štěpán Kučera: Gablonz/Jablonec [Druhé město, 2022]

Ve svých kritikou i čtenáři příznivě přijatých románech se Štěpán Kučera vydával do minulosti natolik vzdálené, že o ní máme informace jen z písemných záznamů a pravděpodobně nikdy ji nebudeme schopni plně pochopit. Jeho nejčerstvější literární počín rozkročený mezi beletrií a publicistikou, zúročující autorovu profesní novinářskou dráhu, je z velké části zakotven v letech, kdy se mohl opřít i o vzpomínky pamětníků, kteří popisovanou dobu prožili.

Dějjištěm a hlavním hrdinou všech příběhů, ze kterých je kniha sestavena, je autorovo rodné město Jablonec nad Ni-

Kafka coby pracovník pojišťovny. Po druhé světové válce se z převážně německého Gablonze stává Jablonec.

Autor prostřednictvím krátkých kapitol sestávajících z dobových článků, básní, výňatků z literárních děl, publicistických textů, ale i osobních reflexí, fikčních příběhů, a dokonce jednoho kulinářského receptu postupuje od počátku 20. století až k jeho završení, aby v drobných střípčích zachycujících osudy města plasticky vykreslil dynamické dějiny uplynulého století v jeho mnoho-
vrstevnatosti.

Stylisticky vybroušené texty obratně mísí pasáže humorné s tragickými a dokážou vedle vážných témat nutících k hlubšímu zamýšlení čtenáři nabídnout také úlevný smích. O mimořádné kvalitě knihy *Gablonz/Jablonec* svědčí i skutečnost, že se dostala mezi doporučené tituly ceny Magnesia Litera v kategorii publicistika; a aktuálně byla oceněna i v soutěži Kniha roku Libereckého kraje.

sou, kterému svou knihou vzdává hold. Křísí dobu jeho největší slávy, kdy si vydobyl hrdou přezdívku *Paříž severu*, lodě s nákladem bižuterních výrobků z jabloneckých skláren brázdily oceány a město navštěvovali mocnáři, ale třeba i Franz

Věčnost má vůni citronu. Nad knihou poezie Josefa Kocourka

Josef Kocourek: I smutek byl jen sen (Nakladatelství Bor, 2023)

Bylo pondělí 3. dubna 1933, kdy Josefa Kocourka za nevládného, deštivého počasí doprovodila rodina a přátelé na jeho poslední cestě na hřbitov v rodném Brdě u Nové Paky. Takto začíná dříve knižně nepublikovaný ucelený soubor Kocourkových básní, který pod názvem I smutek byl jen sen vydalo za editace Jaroslava Vyskočila liberecké Nakladatelství Bor symbolicky 31. března letošního roku, v den devadesátého výročí Kocourkovy smrti.

Snad ani nelze vymyslet příznačnější úvod... Mezi přáteli byl tehdy také Ladislav Zív, spolužák z novopacké reálky, významný avantgardní sochař a jeden z pozdějších členů uznávané Skupiny 42. Přišel se rozloučit s mladinkým autorem, jemuž bylo pouhých čtyřiaadvacet let a krutou hrou osudu byl pochován na malém vesnickém hřbitůvku, který nedávno předtím pomáhal sám vyměřit.

Josef Kocourek se narodil 22. ledna 1909. Po studiu na reálce v Nové Pace a po absolvování doplňujících studií na jičínském učitelském ústavu začal od října 1928 působit jako tzv. menšinový učitel v zapadlých koutech severní Moravy. Nejprve v Mírově, potom ve Štítech (tehdy Šilperku) a nakonec v Řepové se snažil uprostřed většinového německého obyvatelstva, často nepřátelského, jako český kantor vzdělávat až donquijotsky doslova pár dětí ve třídě, zatímco jeho němečtí kolegové měli třídy plné. Svůj kříž však nesl statečně a bujaře; učil, maloval, četl, hrál karty, opíjel se s přáteli, nezřízeně kouřil, zoufale se zamilovával,

a především psal. Až s obsedantní posedlostí psal deníky, básně, fejetony do Lidových novin, romány, vedl čilou korespondenci.

V jednom z jeho deníkových záznamů se můžeme dočíst následující: *Jirda* (Miloslav Jirda byl Kocourkův profesor z reálky, jemuž odkázal veškerou svou literární pozůstalost) *mi říká, abych nepsal. To by mně musel vzít nejdříve myšlenky, tohle je jen mechanické zaznamenávání dojmů.* Za svého života se ovšem Kocourek dočkal vydání pouze jediné své knihy – románu *Srdce*. Další román *Kalendář, v němž se obrací listy*, vyšel jenom časopisecky. Ostatní autorova díla byla zveřejněna tiskem až po jeho smrti. Například román *Žena* se podařilo vydat až v roce 1968 a skutečným fenoménem se stalo roku 1971 vydání Kocourkových extatických a syrových deníků s přiléhavým názvem *Extáze*. To vše byla pouze próza, poezie žádá, až na několik bibliofilských výjimek.

Teprve nyní se tedy můžeme setkat s básnickým dílem Josefa Kocourka, a to

rovnou téměř kompletním. Kromě rozsáhlé básně *Loučení* a poémy *Fryšvaldov* (reakcí na vrcholící hospodářskou krizi) v knize nalezneme všechny čtyři rozsahem nevelké Kocourkovy básnické sbírky uspořádané samotným autorem mezi roky 1928 až 1930. Grafická úprava jednotlivých básní se snaží zachovat Kocourkovu úpravu včetně verzálek a zarovnání na střed. K záměru udržení autenticity rovněž přispívají zveřejněné dedikace jednotlivých sbírek. Předností publikace je také poutavá fotografická příloha a doslov jednoho z předních „kocourkologů“ Víta Ondráčka.

Josef Kocourek byl básník pozoruhodné imaginace, bohémský snivec a obdivovatel ženské krásy. Zároveň ho jeho nelehký životní úděl v odříznutém moravském pohraničí, těžká nemoc a zničující citovost vrhaly do úzkostného prožívání bolesti a beznaděje: *chci pojit prolezlý steskem a vášněmi*. Kocourek blouzní, upadá do pitek a erotických dobrodružství – *jinak je všechno hloupou hrou / když líbám břicha děvčec / a děším je svou podobou* –, na cestu si svítí cigaretami, jako vlak supí čímsi, co by mohlo být časem – *z rafie barokních hodín / sedmáct holubů se vznášejí do nebe* – a odvrácenými stranami duše jako *temnými ranami do zmrzlé země / řeže co rýč zpitého hrobníka* sám na vlastním pohřbu. Měsíc mu při tom po nebi divoce tančí s hvězdami v podobě velkých černých ořechů, aristony vyhrávají a i ticho má zvuk klavíru v krajině večného soumraku: *Ostnaté stíny telegrafních tyčí / po cestě leží jako šavle / Jak pobožené kordy žoldněřů / když prošly žebry krále*. Chvillemi jako bychom se ocitli na sezónu v pekle – *Nemám co milovat, nemám co zabíjet* – jindy zas v čirém psy-

chickém automatismu spatřujeme jak *Neděle ve tvaru stříbrných houslí / s oblohy visela jako hrozen*. Toto všechno nám Josef Kocourek podává svými holými rozedřenými dlaněmi, možná se i na chvíli pousměje a zpoza jeho brýlí se snad s šibalským přimhouřením oka začne rozplývat světa klam; ryze a pokorně: *Jsem tobě Kriste lotr na pravici / chci být s tebou sám*.

Poezie Josefa Kocourka není pro každého, ale je to poezie v pravém slova smyslu, protože je to poezie žitá. Protože absence života, být v jednom jediném verši, popírá samu podstatu poezie. Mladému, prakticky neznámému básníkovi z Podkrkonoší nemůžeme v žádném případě tuto podstatu upřít. I přes místy zjevnou naivitu, mající původ v jeho mladickém pohledu, na nás prýští skutečnost v jednom z nejstarších lidských umění.

Kdoví, jakým směrem by se ubírala jeho existence, kdyby mu bída, v níž se narodil, neznemožnila studia v Praze. Kdyby ho tragické setkání se smrtelnou chorobou nezastavilo na začátku

cesty. Třeba bychom o něm dnes četli v souvislosti s jeho spolužáky a kamarády z Nové Paky. S již výše zmíněným Ladislavem Zívrem, ale také s dalšími členy Skupiny 42 – malířem Františkem Grosse a fotografem Miroslavem Hákem. Třeba bychom ho vnímali jako čelního představitele expresionismu v české literatuře. Případně bychom o něm slychali ve srovnání s Jiřím Wolkerem, s nímž ho pojily nejen pozdější levicové náměty, ale i tehdejší nelítostný ortel v podobě tuberkulózy. Jenomže historie, i ta literární, je nevyzpytatelná.

Josef Kocourek byl příslušníkem velmi silné generace, ale svým životem na periferii byl odsouzen k zapomnění. Hradba let sice tu a tam propustila něco málo z jeho talentu, i když vesměs pouze znalcům, ale jako nedobytná se jeví stále. Nicméně ani bezmála sto roků od vzniku Kocourkových veršů jim neubírá nic na opravdovosti, a o to víc než kdy jindy mají nyní možnost oslovit čtenáře.

Poezie Josefa Kocourka ožila a s ní i autor sám. Trpkost nelze oddělit od rozkoše. Je na čase přivonět. Věčnost má vůni citronu...

SVĚTonázory

Martin Trdla

Jak z počátečního mála vydolovat maximum

Jan Šebelka a kol.: *Kawan*. Ze života rockera (Jan Šebelka, KAL, 2023)

Tvořit knižní životopis někoho je vždy pouštění se na tenký led. Jeho vrstva bývá tenčí dvakrát tolik, když jde o osobnost, jež zemřela poměrně nedávno a stále živě rezonuje myslí pamětníků. Spisovatel Jan Šebelka se dokonce pouští na led třikrát tenčí, protože píše o rockové legendě Liberecka a Jabloncka, se kterou se nikdy osobně nesetkal, nepromluvil s ní a ani nikdy její typický chraplák podbarvený riffy elektrických kytar neslyšel. Ostatně sám to na sebe „práská“ hned v úvodu knihy *Kawan* s podtitulem *Ze života rockera*.

Jenže Šebelka je opravdu ostřílený spisovatelský matador, a tak si zvládne poradit. Navíc na podobně do hladka uhrazenou plochu se nevydává poprvé. Před severočeským Miki Volkem si to vyzkoušel už s legendou z Hnojovského domu Gustavem Ginzelem. A uspěl. Kniha se musela dotisknout, vyšla její německá verze a poměrně nedávno také

publikace dosud nevydaných fotografií ze života tohoto pábitele.

Spisovatel šel i v *Kawanovi* opět cestou vzpomínek pamětníků. A nasbíral jich řadu. Na Jürgena Kawana a jeho koncerty, jež jako by ohněm rozčísly šed' nejen normalizačních časů, tu vzpomínají kamarádi, spoluhráči, fanyanky, bývalá partnerka nebo rockerův syn. Občas je

reminiscence podána formou rozhovoru, někdy si prozaik dopomůže novinovým článkem. Za rešerše klobouk dolů!

Vše je psáno svižně, hravě, občas probleskne humor. Pro zběhlého čtenáře kniha na jedno, dvě odpoledne. Devízou knihy je také bohatý fotografický doprovod, včetně například Kawanových legendárních, pivem a časem politických textových taháků.

Celkový dojem trochu kalí důraz na alkoholové excesy (hned na začátku pravdě-

podobně nepravdivá historka o močení z balkonu) nebo různé pikantérie. Hudba a třeba atmosféra doby, kdy to rockeři s angloamerickým repertoárem zpívaným v angličtině rozhodně neměli jednoduché, jde sem tam trochu do pozadí. Ale nebuďme nespravedliví, i takové pasáže tu jsou. Pouze bych si jich rád četl víc. Rokenrol a alkohol jsou sice takřka synonyma, jen občas to tlačení na tuto pílu může působit lehce otravně. Četbu pak také někdy kazí občasné nevychytané překlepy v textu.

Ve finále jde však o skvěle napsanou a především záslužnou knihu. Moc nevím, kdo by se chopil zpracování příběhu legendy, na jejíchž koncertech se spolu dala dohromady řada párů. Líbí se mi také, že Šebelka Kawana polidšťuje, neposazuje ho na žádný piedestal. Pro něj (a vlastně pro všechny, kdo ho zažili) to nebyla žádná rocková star ani pozér, ale obyčejný rockový chasník, jenž si užíval hudby, kterou z celé šíře srdce miloval. A především ji šířil dál a určitě pomohl někomu se v marasmu minulého režimu upřímně pousmát, na chvíli zapomenout.

SVĚTonázory

Zuzana Vykoukalová

O výkřicích, které nikdo neposlouchá

Michaela Boho: Za mříží (Pointa, 2022)

Téma věznění je dodnes tabu, moc se o něm nemluví a málokdo se jím zabývá. Vězně si často představujeme jako zkrachovalé existence, co si problémy způsobilý samy a nezaslouží si soucit ani hlubší pozornost. Co se však stane, když na pozici vychovatelky nastoupí ani ne třicetiletá holka a začne jim naslouchat?

Liberecká rodačka Michaela Boho (původně vystudovaná pedagožka cizích jazyků) s takovými lidmi několik let pracovala. Kniha je autentickým svědectvím ze světa trestanců, jejichž charaktery a osudy jsou mnohem zajímavější a rozmanitější, než by se mohlo zdát. Vyprávění je inspirované příběhy dvanácti vězňů, kteří ji něčím zaujali; postrach kriminálu Danda, bývalý feťák Zek, obratný tatér Linka, nesnesitelný Pan Dejmetomujan, tajemný Sergej, energický Pája a spousta dalších.

Jejich osudy jsou prokládané postřehy autorky, která tu nenásilně, ale otevřeně reflektuje celou škálu vlastních pocitů; počáteční strach, soucit a upřímnou snahu pomoci, lítost nad některými osudy, jindy zase znechucení a odpor, až po balancování na hraně profesního vyhoření. Sečteno a podtrženo, jedná o zajímavou mozaiku mapující svět za mřížemi.

„Paní vychovatelko, vždyť vy ste tu vlastně zavřená s náma! Sedíte tady v tom hnusným prostředí plným zákazů a příkazů s náma... Jasně, pak jdete domů, něco tam děláte, spíte, ale většinu svého vědomého času ste tu zavřená v lochu, a to člověka poznamená.“

Kniha je napsaná svízně a provází ji autorčin svérázný humor, místy až sarkasmus, který však nesklouzává k násilné ironii. Věřím, že právě takový nadhled jí umožnil si v tomto prostředí zachovat zdravý rozum a chladnou hlavu. *Za mřížemi* je povedený počín se zajímavým sociálním přesahem. Michaelu jsem viděla

na loňském ročníku festivalu Literární pozdravy, kde z knížky četla úryvky. Svě dílo uvedla slovy „nejsem žádná spisovatelka“. Ale tuto dráhu by určitě mohla ještě zvážít.

Milan Exner napsal covidové drama

Milan Exner: *Za sklem* (Nakladatelství Bor, 2023)

Devátá divadelní novela Milana Exnera *Za sklem* je kniha určená ke čtení, nepochybně ovšem divadelní hru; obsahuje seznam postav, jejich charakteristiku, autorské poznámky i líčení přestávky. Vychází z uplynulé pandemie covidu, kdy

se hlavní hrdina Viktor Krachner chrání, plně se izoluje od rodiny a ve sterilním prostředí vytváří „nové drama“.

Stodesetistránková knížka zachycuje, jak se s novým, fakticky celosvětovým problémem vyrovnává generace dnešních šedesátníků a lidí kolem nich. Vedle úspěšného programátora a scenáristy Viktora Krachnera tu vystupuje jeho sedmatřicetiletá manželka Klaudivie, jejich dcera Vaneska, syn z Viktorova prvního manželství Valdemar, jeho starší sestra Alfréda, jejich teta, sedmdesátnice Františka, třináctiletá Valdemarova dcera Johanka či rodinný doktor Zachariáš Hope.

Viktorovi spolužáci ze střední školy, Sadek, Škvára, Beza, Hrozinka a Evan, přicházejí s rouškami pozvat Viktora na mejdan, ale on k nim mluví z reproduktoru, je oddělen od lidí sklem, myslí si, že když bude dokonale separován od společnosti, bude dostatečně chráněn před covidem a v samotě vytvoří nové kosmické drama.

Do vily přichází střízlivý Valdemar s Alfrédou z prvního manželství, vzá-

jemně se kočkují, Valdemar chce otce zachránit, teta Františka říká, že to nechá na jeho ženě Klaudivii, která odhrne závěs – za sklem sedí Viktor a raduje se, jak mu všechno jde. Za Viktorem přichází doktor Mope, baví se s Klaudivií, něco se ve Viktorovi změnilo! Nechce se příště nechat vyšetřit, jedine přes sklo. Desetiletá Vaneska vysvětluje, jak se školáci dezinfikují, zneužívají roušky a jejího otce Viktora vidí ve vile ve věži za sklem jako varana.

Valdemar utekl demonstrantům, kteří mu strhli roušku, na ulici se hromadí vztek. Zemřel Boris, jeden ze středoškolské party, covid opravdu útočí. Svět se brání. Olympiáda i mistrovství světa běží bez diváků, v divadlech se nehraje. Klaudivie, která obdivovala Viktorův úspěch, se cítí stále osamělejší, fungování domácnosti zajišťuje sama, ale Viktor zavřený za sklem ji nepotřebuje, v samotě propracovává filozofii založenou na čase a prostoru. „Spisovatel je strom,“ tvrdí Viktor desetileté Vanesce, „všichni musí k němu.“ Ale Vaneska od něj utíká.

Nemocnou Vanesku ošetřuje rodinný přítel doktor Mope, nakazila se, když za ním zaběhla do ordinace. Doktor sám onemocněl, ale důvody zůstanou utajeny. Usmířený Valdemar se o Vanesu stará. Nepochopený doktor Mope, který chtěl jen pomáhat, se nakonec vzchopí a vyhraje. Spolu dohromady máme šanci.

Milan Exner, prozaik, básník a literární vědec, napsal opravdové drama. Už nepotřebuje cizí kořeny, dotýká se doby covidové, tak nejasné, a přece blízké. Svět se změnil, aniž to kdo čekal. A osamělost jedince k úspěchu vést nemusí.

Kawan

Pochodoval jsem v dešti Vratislavicemi k pivovaru Konrád na křest nové knihy Jana Šebelky *Kawan* a divil se, jak mohl Honza Šebelka věřit mýtu o Kawanovi a 27. 3. 2023 v Pivovarské restauraci křtít dvousetstránkovou knihu plnou černobílých fotek zachycujících vzpomínky lidí, kteří ho znali.

Jürgen Kawan se narodil 17. 6. 1941. Začal vystupovat v roce 1966 v Dolní Smržovce. Říkali si Kings, hráli rockové skladby a od začátku je provázeli fanoušek a fotograf Petr Šimr. 29. června 1966 vystoupil v Liberci rockový zpěvák Johnny Hallyday a při tom proběhly bitky policie s dlouhovlasými výtržníky. Od roku 1973 do roku 1989 měl Kawan Liberec zakázaný, ale stále hrál po vesnicích, jak dosvědčují fotky z jeho 60. a 70. narozenin. V Hanychově se při hraní seznámil s první ženou Mirečkou, s níž měl syna, ale kvůli pití se rozešli po čtyřech letech. Naposledy hrál v Proseči v září 2015, zemřel 12. listopadu téhož roku.

Sál Pivovarské restaurace se začal plnit, jako bych šel dopoledne do supermarketu, pánové od čtyřiceti do osmdesáti let, někteří s velebnými vlasy a vousy, jiní ryze přírodní, autentičtí, v záplavě chlupů k nerozeznání, přišli marodi s hůlkami, další v bundách s logy kapel, ještě další s velkoměstskou elegancí. Nejvíce mě překvapily dámy, kterých byla mírná převaha, u několika babiček bych nepředpokládal, že vůbec přijdou, ženské z fabriky, střední třída v kalhotách i svátečních šatech, každá se rozhlíží po známých.

Je tu hlava na hlavě. Sešli se všichni, protože věděli, že tu budou jejich kamarádka a kamarádi, od roku 1965 dodnes.

Otto Hejnic

Muzikanti jeli to svoje, rock. V každé zapomenuté hospodě hrál Kawan pořad to samé, od Tajvanu po Desnou, byl trestí doby, seznamovací tanečky se hrály v jeho rytmu. Nikdy nehrál jinak!

„Kapely zahrájí jen pecky, které hrál Jürgen Kawan,“ hlásá z pódia Jan Rejent, šedovlasý, s mohutnou bradkou, který se ujímá moderování večera.

Kapela Kůlna začíná, zesilovače přehluší vřavu v sále, zpívá Honza Janů, stále tmavovlasý, většina skladeb je z 60. a 70. let, hrají dřevní rock, Beatles a Elvise. Zpěvák má úderný hlas, ladí, krátké sólo na

kytaru šlape, bubeník mlátí základní rytmus, je to dunivá, vše beroucí muzika. Druhá skupina je Lessyho oheň, Lesákové, dva bratrance, Jiří, Petr a otec, taky Petr, mají nejisté texty, ale kvalitní vokály.

Honza Šebelka pokřtil knížku. Přípitek, rum, líli celý na knížku, akorát druhá manželka, Irena Vrtílková, na knížku cákla a zbytek do sebe koplá.

Ve třetí kapele zpíval syn Jiří Kawan. Po produkci o otci řekl: „Byla to osobnost, měl drsný hlas, ale není pravda, že nejlépe hrál po 10 pivech a 10 rumech. Jeden z porotců napsal, že skupinu charakterizovaly výborné vokály, archaické kytary a pralesní hlas zpěváka. Na repertoáru měl pecky od Creedence Clearwater Revival, celkem 19 skladeb z produkovaných padesátí, například *Proud Mary* nebo *Hey Tonight*. Hrál hodně Beatles, Kinks,

Everly Brothers, od Elvise jen *Jailhouse Rock* nebo *Hound Dog* a Kiss. Bezpečně si vybíral, která písnička se bude jeho *verbeži* líbit. Máma jeho ženy Mirečky mu koupila vytoužený Jeep Willis z roku 1941. Ruda Mihulka, u kterého otec hrál, ho chtěl, v roce 1963 doprovázeli na Libereckých výstavních trzích Pavla Sedláčka, ale rozešli se kvůli pití a docházce. Táta chtěl cestovat, ale do Velké Británie se nikdy nepodíval, zato na oddělení VB občas jo, tvrdil. Zpívat s ním jsem začal v osmnácti, v roce 1994. Hráli jsme všude. Po jeho smrti zpívám v Blue Rocks. Byl to hodný táta. Kup mi rum, říkal místo pozdravení. Věčně něco brnkal na španělku. Měl jsem ho rád.“

Míša s rodinou prodává knížky Kawan za 199 Kč. Do púlnoci se prodalo 170 výtisků.

Smržovský reportér Alfred Technik

Ve čtvrtek 18. května 2023 uplynulo sto let od zahájení pravidelného vysílání Československého rozhlasu. Mezi jeho přední reportéry patřil po několika desetiletí i smržovský rodák Alfred Technik.

Budoucí publicista, reportér a spisovatel se narodil 6. srpna 1913 ve Smržovce v č. p. 1044 v dnešní Jiřetínské ulici. Když vychodil obecnou školu, začal jezdit vlakem do turnovské realky. Cestou projížděl kolem svárovské továrny, a snad právě proto bylo o několik let později jedno z jeho prvních rozhlasových pásem, vysílané 29. března 1937, věnované krvavé události roku 1870 ve Svárově. Po

složení maturitní zkoušky začal studoval geodézii na ČVUT v Praze, avšak uzavření vysokých škol v roce 1939 studia přerušilo. Jeho zájem o literární práci ho zavedl do Československého rozhlasu, kde působil jako redaktor v reportážním oddělení. Po válce studia dokončil a své odborné znalosti uplatnil v přednáškovém oddělení a později ve stavební kanceláři rozhlasu. Poté byl zaměstnán ve

Spojprojektu jako inženýr pro průzkumné práce projektů rozhlasových a televizních vysílačů a retranslačních stanic.

Svoji první literární práci otiskl již v červnu 1929 ve Studentském časopise a od roku 1932 publikoval v železnobrodském Týdnu horských okresů, který vycházel v tiskárně Grafia Jaroslava Jiráčka. O dva roky později začal spolupracovat s básníkem Miloslavem Burešem, redaktorem Severočeského deníku v Liberci a autorem básnického textu *Píseň o studánce Rubínce*, inspirovaného tradicí jarního čištění studánek. Text této básně pak zkrátil a zhudebnil pod názvem *Otvírání studánek* Bohuslav Martinů.

Technikův neobyčejný pozorovací talent, umocněný navíc pohotovostí a výmluvností, ho přivedl k rozhlasovému mikrofonu. Bylo mu čtyřiaadvacet let, když do něj poprvé promluvil. Společně s dalšími autory pak přinášeli první živé reportáže, za nimiž nejednou přijížděli i do Železného Brodu nebo Jablonce nad Nisou a jeho okolí. Byl první, kdo pronikl do stok pod Prahou, z nichž vytěžil zajímavou reportáž. Tak vznikla jeho první kniha *Muži pod Prahou*. Román byl vyznamenán první cenou v soutěži o literární dílo z dělnického prostředí. Námět knihy byl použit pro krátký film, který dostal na Filmovém festivalu v Benátkách v roce 1948 stříbrnou medaili.

Psal i poezii, nejvíce však jeho talent vynikl právě v reportážích. Jeho texty byly publikovány v periodikách Lidové noviny, Národní práce, Český dělník, Květy, Mladý svět a dalších. Ve svých reportážích se věnoval nejrozličnějším tématům, ať už to byly příběhy obyčejných lidí nebo procházka nedělní Prahou. V době války

se snažil nenápadně připomínat a zdůrazňovat motivy tolik potřebného vlastnictví. Jeho nejslavnější reportáž vznikla v poslední den války v květnu 1945. Velmi emotivně tehdy zachytila události v pražských ulicích. O pár dní později přivítal v Praze společně s dalšími kolegy

z Československého rozhlasu prezidenta Edvarda Beneše po jeho návratu z Londýna. O tři roky dříve ale dostal nelehký úkol – komentovat převoz ostatků zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha na Pražský hrad. Odmítnutí takové práce tehdy bylo srovnatelné s rozsudkem smrti. Nebylo jednoduché najít ta správná slova, která by splňovala povinné vyjádření úcty k zemřelému a přitom naznačovala odpor k nacismu.

V padesátých letech vznikl jeho badlicky laděný román o Romech *Tuláci věčné krve*. Jejich způsob života i myšlení poznal už v dětství z okolí svého rodiště. Svoje znalosti a zkušenosti z měření podzemních prostor pak použil v románu *Mlýn na ponorné řece*. Příběh mlynáře Shořalého, potomka starého samotářského rodu, který víc než na tomto světě žije v podzemí v krasových jeskyních, situoval do oblasti Moravského krasu na počátku 18. století. Režisér František Vlácil natočil v roce 1961 podle románu svůj druhý celovečerní film *Ďáblova past* s Miroslavem Macháčkem v hlavní roli. Do rodného kraje se Technik vrátil románem *Svárov* o svárovské stávce, v němž se jeho sociální cítění promítlo do tragického osudu šestnáctileté Pavlínky Linkové z Albrechtic. Podle tohoto románu byl v roce 1974 natočen režisérem Karlem Kachyňou film *Pavlinka*. Filmaři si pro natáčení vybrali lokality v Desné, Velkých Hamrech a Příchovicích.

Po čtyřletém působení ve funkci tiskového mluvčího Federálního ministerstva spojů přešel na Fakultu žurnalistiky jako vedoucí katedry rozhlasu, v roce 1974 byl jmenován profesorem a stal se proděkanem fakulty. V témže roce mu vydalo Středočeské nakladatelství knihu *Zelený zápisník*, ve které se vyznal v duchu lyrických črt Tomečkových a Vrbových z lásky k myslivosti v kraji rybníků a lesů jižních Čech. V roce 1975 mu Univerzita Karlova udělila Mírovou medaili. Do důchodu odešel o pět let později.

Ke konci života se zabýval postavou šumburského léčitele Jana Josefa Antonína Eleazara Kittela, o němž plánoval napsat vědeckou studii. Tu však již nedokončil, neboť po těžké nemoci dne 17. prosince 1986 ve věku sedmdesáti tří let zemřel. Zůstala po něm manželka Kamila a syn Petr, oba lékaři. Poslední rozloučení se konalo o jedenáct dní později ve strašnickém krematoriu.

SVĚT krásné literatury

Poezie není žvýkačka – Jakub Čermák

Poezie není žvýkačka – tak zní titul almanachu druhého ročníku 1. libereckého festivalu poezie (ten proběhl předloni před kostelem Nalezení sv. Kříže nedaleko Malého náměstí).

Festival pořádá tvůrčí duo Veselá Trdla a oba jeho členové se rozdělili i o práci na almanachu – Martin Trdla coby editor, Olga Veselá coby ilustrátorka (knížku

vydalo Nakladatelství Bor). Je tu zastoupeno dvacet autorů, kteří na festivalu vystoupili – mezi jinými Oto Klempř, Kateřina Bolechová, Patrik Linhart, Jo-

LIBERECKÝ AUTORSKÝ KRUH

sef Straka, Irena Eliášová, Štěpán Kučera či Pavel Novotný.

A protože léto je i čas hudebních festivalů a celým letním Světlikem se táhne hudební linka – od rozhovoru s Janou

Vébrovou přes dva texty o rockeru Kawanovi – vybíráme z almanachu *Poezie není žvýkačka* na ukázkou několik melodických textů Jakuba Čermáka, který je veřejnosti známější jako písničkář Cermaque.

I.

Škoda, že hluboko na dně jsem domrven
Tvé srdce pode mnou tančí twerk
Z kamene ve mně vytřásáš štěrk
o něž si kolena sedřeme do krve

Vylívám se po okraj tvých úst
Quoniam confirmata est:
na zemi svítí holubí trus
na nebi bílé mycelium hvězd

II.

Étos tu podtlak dějin vycuc:
Tam, kde dřív stálo knihkupectví
prodává svalnatá holka pizzu
Radosti udá nakonec víc

Svatý Václav na asfaltce
hryže namrzlá jablka
Cestou se diví černé skládce:
je tohle srdce člověka?

III.

Včera mi volal neznámý farář
Poslal jsem odpustek do dáli
Lehko se v cizích srdcích fárá
Lehko tě to vlastní zavalí

Do noci padají žaludy
Kěž tě to, panáčku, probudí
Kěž hvězda zmatená propadne okapem
Kěž zítra ramena nedřeme o rakev

Odešel Jiří Janáček

V úterý 14. února se ukončila životní pout i tvůrčí dráha pana Jiřího Janáčka (1927–2023), jenž díky šíři svého záběru i lidským kvalitám patřil mezi nejrespektovanější osobnosti Liberce i Liberecka. Jeho profesí bylo učitelství, ale zabýval se také divadlem, obzvláště loutkovým, psal literární kritiky i teoretická pojednání o literatuře a po krátký čas působil jako nakladatelský redaktor. Byl členem Kruhu autorů Liberecka a dalších spolků a sdružení, povětšinou profesních. Nepocházel ze severu Čech, byl to bytostný Jihočech s kořeny v Blatné, již nikdy nepřestal považovat za svůj domov, a proto se tam po smrti vrátil. Jeho život s mnoha peripetemi by vydal na román, který by nutně nemusel být realistický, a připomenutí aspoň zlomových okamžiků v jeho životě mluví za mnohé.

Narodil se ve vzdělané, sečtělé a široce kulturní rodině, v níž se ctily i historické tradice. Velký vliv na něj měla babička, jež ho přirozenou cestou dovedla k pozdější četbě a dobré znalosti bible jakožto knihy knih. Díky babičce také poznal skauting a zůstal mu skoro celý život věrný. Ještě v letech 1991–1996 byl aktivním rádcem severočeské družiny Junáka.

Zamlada hrál s kamarády v orchestru, hlavně na housle, a začal se učit hře na klarinet. Jejich repertoár byl pestrý – od lidových písní až po jazz, vedle toho hodně četl, stejně jako u Janáčků všichni, a otec kromě knih kupoval i obrazy. Rozsáhlá rodinná knihovna byla nevyčerpatelná, ostatně podobnou měl sám J. Janáček později v Liberci. Jirka také dobře kreslil, i když v tomto směru nepřekonal svého bratra Milana, jenž se později stal jedním z významných libereckých výtvarníků. Už jako student se J. Janáček dostal mezi ochotníky, ale více než hraní ho bavilo všechno kolem diva-

dla; pomáhal režisérovi, vybíral muziku, organizoval. Nejvíce ho okouzlo loutkové divadlo, a když začal číst časopis Loutkář, propadl loutkařině natrvalo. Láška k ní ho později vedla k dlouholeté spolupráci s libereckým Naivním divadlem. Na

představení tam chodil nejen sám, ale i se studenty, z nichž někteří se rozhodli spojit s ND svoje diplomové práce.

Po maturitě v roce 1946 zamýšlel Jiří Janáček studovat na konzervatoři a uvažoval o profesi dramaturga nebo režiséra. Rodiče však rozhodli, že nejprve se musí vzdělat v něčem „pořádném“, divadlu se může věnovat potom, a tím ho nasměrovali k učitelství. Vybral si češtinu a filozofii na Filozofické fakultě UK, jenže po únoru 1948 neprošel prověrkami kvůli nesprávnému původu v rodině živnostníka. Komisi vadily i jeho názory, a proto musel ze školy odejít. Odvůlal se a mohl se ke studiu vrátit, poslední dva roky však raději absolvoval dálkově. Také proto, že využil nabídky učit v pohraničí a v roce 1950 nastoupil v Novém Boru do školy fungující podle právě vzniklého modelu jednotného školství, kde učitelé často učili všechno. Odtud zamířil do Šluknova a roku 1953 na tehdejší jedenáctiletku ve Varnsdorfu, kde vydržel třináct let naplněných spoustou aktivit. Kromě výuky vedl divadelní a recitační soubory či pořádal literární večery. V roce 1966 odešel do Severočeského nakladatelství v Liberci, ale po třech letech se vrátil do školství. Nejprve na Střední ekonomickou školu (dnes Obchodní akademii) v Liberci a po listopadu 1989 na nově se rodící Technickou univerzitu.

Mezitím se stihl oženit, založit rodinu a plně se zapojil do libereckého kulturního a společenského života. Zpočátku psal scénáře pro herce Divadla F. X. Šaldy a Národního divadla, po roce 1990 se věnoval psaní recenzí o divadle, loutkovém divadle a o knihách. Od roku 1970 byl členem a velmi aktivním spolupra-

covníkem České besedy, v níž vydal několik drobných tisků hlavně o místní i regionální literární a dramatické tvorbě. Nelze nezmínit jeho mnohaletou spolupráci s Krajskou vědeckou knihovnou, kde byl spolu s Ludvíkem Středou a Vladimírem Píšou lektorem tzv. Literárního klubu, sdružujícího mladé, začínající, ale později i zralejší a pokročilejší autory. Klub vznikl počátkem devadesátých let a existoval přes 15 let.

V roce 1998 se stal zakládajícím členem Kruhu autorů Liberecka, občanského sdružení, v němž se sešli spisovatelé a publicisté, později také herci, výtvarníci, teoretikové umění a historikové. V KAL se podílel na všech jeho počinech, zvláště na různých kolektivních publikacích, jichž bylo několik desítek. Samostatně mu vyšly dva knižní tituly o historii libereckého divadelnictví za německé éry a knížka pohádek na motivy loutkových her Jaroslava Průchy.

Je obtížné vtěsnat esenci osobnosti do několika řádků, ale na závěr bych ráda zmínila aspoň několik charakterotvorných jednotlivostí, jež mám s J. Janáčkem spojené.

*Byl studnice vědomostí,
ke studentům náročný,
ale přesto milovaný,
a na jím vypsaná témata
diplomových prací se
málem stály fronty.*

Pověstná byla jeho laskavost, k níž bych přidala i vstřícnost, což obojí uplatňoval

vůči studentům i nám, svým spolupracovníkům.

Působil zranitelně, možná pro svůj drobný vzrůst, ale v tomto ohledu opravdu klamal tělem. Dokázal se ozvat, nestoupil od svých zásad ani v době minulého režimu, kdy se pohyboval nejen na hraně, ale mnohdy už za ní. Měl smysl pro humor, často ten suchý, označovaný jako anglický. Vybavil se mně jeho výrok související se skautingem. Tehdy se zamýšlel nad jeho bolestnou historií plnou četných zákazů činnosti a do toho zakomponoval svůj vlastní přerod z aktivního skauta coby nadšené-

ho obdivovatele přírody a všeho ostatního, co s principy skautingu souvisí, v badatele téměř všemu tomu vzdáleného. Vyjádřil to takto: „Tak jsem se upsal městu a literatuře. Dřepím za stolem, v archivech, v knihovnách. Asi to není to pravé, že můj pohyb vpřed se odehrává vsedě.“

Kolega a parták Jirka Janáček už není mezi námi. Jako člověk obdařený schopností vládnout perem zanechal stopu v podobě svých prací. Ale to není všechno, po tomto skromném člověku zůstane vzpomínka v srdcích nás všech, kteří jsme ho měli rádi.

Lada Válková, Alexandr Pech

Letní měsíce přinášejí nejvíce slunečního svitu. A tak by se mohlo zdát, že povolát nyní Světloňose je nošením sov do Athén. Tak tomu ale není. Dáma a muž, kteří se sešli ve čtrnáctém díle rubriky, si blyštět se opravdu zaslouží. Důstojný čtenáři, představuji ti Ladu Válkovou, která se dle svých slov pohybuje různě na Českolipsku a je zástupkyní generace třicet plus, a Alexandra Pecha, vyrůstajícího v Těchlovicích u Děčína, momentálně studujícího v Praze, jenž by tento rok byl v některých státech USA poprvé označen za dospělého.

Lada Válková zaslala texty, které vzdáleně evokují přírodní lyriku, místy svébytnou. Různé krajiny lesů, vod a strání zdánlivě zapadají do dob bezčasí. Přesto v nich cítím atmosféru současnosti, respektive určitých strachů z ní, vnitřních i celospolečenských. Na poměrně malých plochách básní jako by si autorka občas povzdechla s niterným monologem „Tak tohle je to, o čem jsme snili?“ A někdy je to postesknutí nad mizejícím

„starým dobrým“ světem, panenskou přírodou bez zásahu pánů tvorstva.

Jsou tu ovšem i verše jiné. Jaksi osobnější, snad i bolestnější, ale také hravější, poetičtější. Básně, z nichž některé připomínají téměř haiku bez pevné struktury, jsou vesměs dobré, jen některé bych nechal odležet a pak se k nim znovu vrátil. Tu něco málo škrtl, tu dokonce i něco přidal. Velmi rád otiskují čtyři Ladiny věci.

Alexandr Pech je oproti prvně jmenované básníkem daleko ostřílenějším. Uzmul několik významných literárních cen, publikoval v celorepublikových literárních periodikách. Tady bezpochyby mluvíme o skutečné poezii. Z výše uvedeného vím, že autorovo psaní má různé polohy. Ty ovšem nechám pro teď stranou a zmíním se o jedné, jež se vyjevuje v jeho cyklu o dvou básních s titulem *Hansiáda*, který mi zaslal.

V kontextu všech dosavadních Světloňů jde o zjevení, pořádnou svěbytnost. Autor se pohybuje v čase po válce. Mohla by být klidně prusko-rakouská, klidně první světová. Děj se ale odehrává, dle jakési předmluvy, zápisu z kroniky uvozeném před texty, v autorově rodném kraji po druhém největším světo-

vém konfliktu, i když v podstatě by díky své atmosféře mohl i kdekoliv a kdykoliv jinde.

Ta atmosféra, ta má grády! Básně připomínají cosi jako lidové vyprávění, zbojnickou historku, kramářskou píseň. Alexandr pracuje také s rytmem a rýmem i určitým nářečím (ať již skutečným, nebo vymyšleným). Vše prostupuje atmosféra děsu, občan počestný neví hodiny a dne, kdy někdo nebo něco s kudlou v ruce vyskočí zpoza bukového kmenu a rozpáře mu břich. Jen tak dál, Sašo! Vybírám kompletní celek i s úvodem, i když si myslím, že básně obstojí i bez něj.

Konec! Další na řadě? Haló!
trdla.martin@gmail.com

Lada Válková

Bejvávalo klidnějc
voda držela se v březích
v zimě sněžilo
a z kopců se padalo dolů.
Teď už si nemůžeš být ničím jistý
z nebe zase padají žáby.

Krůčkem v útroby lesa
získal zase odvahu
za prvním tisem mu ji
násilím vzaly
trpaslice.

Krajíc měsíce
překryl svitem
poslední výhledy
na břehy zatopené
pískovny. Ležela nahá
opalovala se
doběla.

spánkem předejdeš
zranění

Alexandr Pech

Krátce po válce v kopcích mezi obcí Těchlovice a osadou Vitín naráželi přistěhovavší se osadníci na zvláštního muže. Pohyboval se tento v blízkosti starých baráků a rumišť zemědělských stavení po vysídlených Němcích, spatřil-li však člověka, zmizel v hustém lesním porostu. Přistěhovavci myslíce si, že jde o Němce, který se vyhýbá vykázáání, jali se na vlastní pěst po neznámém pátrati. Vypjatá situace se změnila takřka v hysterii poté, co bylo na kraji lesa pod Vrabincem nalezeno tělo náctiletého děvčete pocházejícího z Vitína. Po několikadenním pátrání těchlovičtí muži objevili onoho podivína skrytého v útrobách jezevců nory. Byl jimi vytažen a ubit. Po krátké době se mezi místními začalo mrtvému říkati Hans.

z tamní kroniky

VYDŘIBŘICH

Dřevnatým kořenem vydřel jí
do břucha klikyháka.
Ze strážav nastříhala si
na hastroší vlečku
a vyplašená třeštla po brdech,
huhlala po našem černou vodrhovačku:
*Ty můj smutku malej
srděčko mně zalej*

V norách se tvary ješče nejmenujou
a z hloubek dour tlapy šmátraj
do svatební noci.
A vona pak už zasviněná
plížila se smrčinou
a šálila průrvy, šilhala
po daremnejch hlinkách.

Dřevnatým kořenem vydřel jí
do břucha klikyháka
a vona prej polekaná
v chamradi
porodila hraboše.

MORDÝŘSKÁ II

Je mně ouzko dejchat pod smrkama
Co se támdle prohlubuje Tlama
kerá zhurta hltne Dáš mi vale
až vytrávěj hroudy pod úvalem

Estli eště kousek lesem pudem
zaplakaj si jiný nad osudem

Kam se skrejt dyž kořeny se kroutěj
Majzla nedáš si a zatáhnou tě
pod zem Zbudou zvěsti zbudou slova
a on přide hltnout Kam se skovat

Estli milej pudem eště kousek
díry pod větveima rozevrou se

Kde je cesta, tam je Monika Brychová

Před vesnickým domem s dlouhou historií a šťastným číslem sedm stojí malý křížek. Jarní slunce dodává místu měkký teplý jas, paleta přírody se právě projevuje těmi nejpěknějšími odstíny, na modrém nebi je pavučina elektrických drátů. Kdyby se na struny pokroku slétlo hejno vlaštovek, bylo by to jako na obraze Moniky Brychové, která ve zmíněném domě žije a tvoří. Prostor, v němž pobýváme, nás utváří a ovlivňuje. Teď už vím, odkud Monika Brychová čerpá do svých maleb defilé nejen barevných souladů.

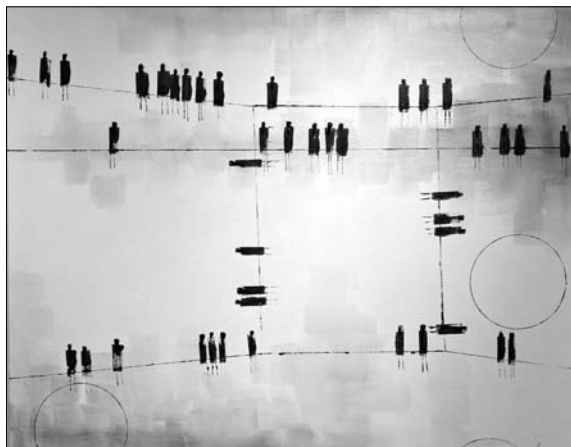

Dagmarino ucho, Monika Brychová

V terpentýnovém oděru podkrovního ateliéru jsou na třech stojanech rozmávané obrazy. Na pracovním stole pod střešním oknem leží vedle stolní brusky vitrážová sklíčka. Na protější straně pod policí s barevnými skleněnými tyčemi vznikají *vinutky* – vinuté perle různých barev a tvarů. Široký záběr je po

libereckou rodačku Brychovou charakteristický. Nevadí jí tékat mezi činnostmi: „Musím mít rozdělaných víc věcí, mám to jako bonboniéru, vracím se a vybírám si.“ Tato její rozkročenost je pozorovatelná i v díle samotném. Kromě olejových pláten, mezi nimiž nalezneme krajiny, figury, tváře, ale také pestré abstrakce, můžeme její rukopis odhalit i na etiketách vinných lahví či v tak specifickém oboru, jako je heraldika. Obavy z nového, neprozkoumaného rozhodně nemá; zkouší, experimentuje, objevuje: „Co se namane, do toho jdu.“

Monika Brychová vystudovala Střední uměleckoprůmyslovou školu v Jablonci nad Nisou, obor pasíř. Už od raného dětství ji však formovala osobnost umělecky založené babičky, která pracovala v liberecké Oblastní galerii, kam malou Moniku často brávala. Účinky blízkosti vznešeného světa umění se projevily záhy, jak malířka sama doplňuje: „Dřív jsem držela v ruce štětec než vidličku.“ Z lidové školy umění se tak brzy dostala k akademickému malíři Pavlu Šulcovi, jenž jí byl v úplných začátcích důležitým mentorem. Během studia na střední škole pak navštěvovala ateliéry

Náměstí, Monika Brychová

akademického malíře Zbyňka Kubánka nebo sochaře Josefa Turka, jejichž vliv byl na autorku rovněž zásadní. Konkrétně na Pavla Šulce autorka vzpomíná velmi ráda: „Jsou lidé, kteří ti změni život jedinou větou.“ Jednou z těchto utvářejících vět je i ta, již slyšela v Šulcově ateliéru:

*„Kdokoli se vrhne
na abstrakci před tím,
než zvládne figuru,
perspektivu, obličej, tak
se to hned pozná.“*

A vzápětí dodává: „Obecně jsou zkratky špatně, nelze nic obejít, zdolaná cesta musí být vidět.“

Proto si možná pro jednu ze svých prvních výstav dojela před maturitou stopem až do italského Bari. Jen tak, protože chtěla vidět moře. A protože cesta začíná

teprve tehdy, kdy se na ni vydáte. Cesta Moniky Brychové jako malířky tímto bezesporu začala a trvá dodnes. Výstav však za tu dobu měla pouze několik. Místo vystavování si založila vlastní prodejní galerii a vystavuje tak prakticky nepřetržitě. Cítí se tak svobodnější a zároveň může dát prostor i jiným, někdy též začínajícím, autorům.

Kdo do její galerie zavítá – a může to být i čistě náhodou, jelikož „někteří lidé ani netuší, že chtějí obraz“ – na první pohled ho upoutá rozmanitost barev. Jejich hřejivost a přirozené prolínání jsou poznávacím znamením. Současně jsou autorčiny obrazy něčím nejednoznačné. Hra na pocit až z druhého či dokonce třetího pohledu je malířčiným dalším osobitým znakem. Na plátnech se spojují amorfní struktury s pevně danou geometrií a z této nečekané harmonie vzniká výsledná kompozice: „Jako když se v pouličním vořechovi smísí několik ras a vznikne pes.“

Významným prvkem výtvarného sdělení Moniky Brychové je rovněž symbolika. Ovšem ne ta prvoplánová, nýbrž ta, která se obrazem line jako červená nit a čeká na své demaskování. Ta hy jsou vedeny s lehkostí a zjevně dobrým úmyslem. Totiž otevřít v nás představivost: „Každý má v sobě fantazii, jen je potřeba ji odblokovat, očistit od nánosů systému, návyků, školy, zkratka všech ustrnulých zásad.“

Setkání u stromu Olgy Havlové

21. 6. 2023 proběhlo u Stromu Olgy Havlové vzpomínkové setkání k jejím nedožitým 90. narozeninám. Přítomné přivítala ředitelka knihovny PhDr. D. Petřádková. Návštěvou nás poctila Mgr. M. Granja, ředitelka Výboru dobré vůle, H. Laksarová z Výboru dobré vůle, Mgr. J. Uliv, člen rady Libereckého kraje. Vystoupil dětský soubor Severáček pod vedením sbormistryně S. Langrové.

Letní provoz – hlavní budova

do 16. 7. **NORMÁLNÍ PROVOZ**
(5.–9. 7. zavřeno)

od 17. 7. do 23. 7. **OMEZENÝ PROVOZ**

Půjčovny, Informační služba, internet
pondělí, středa 9.00–18.00 hod.
čtvrtek, pátek 9.00–15.00 hod.
úterý, sobota, neděle **ZAVŘENO**

od 24. 7. do 30. 7. **ZAVŘENO**

od 31. 7. do 27. 8. **OMEZENÝ PROVOZ**
(viz výše)

od 28. 8. **NORMÁLNÍ PROVOZ**

Letní provoz – pobočky

POBOČKA VESEC

pondělí 9.00–11.00 hod.
12.00–17.30 hod.

POBOČKA KRÁLŮV HÁJ

čtvrtek 9.00–12.00 hod.
13.00–17.00 hod.

POBOČKA RUPRECHTICE

středa 9.00–12.00 hod.
13.00–17.30 hod.

POBOČKA KUNRATICKÁ

pondělí 9.00–12.00 hod.
13.00–17.30 hod.

POBOČKA MACHNÍN

pondělí (10. 7., 31. 7. a 14. 8.)
10.00–16.00 hod.

POBOČKA ROCHLICE ZAVŘENO

PŘEJEME VŠEM ČTENÁŘŮM KRÁSNÉ LÉTO A PŘÍJEMNOU DOVOLENOU S NAŠIMI KNIHAMÍ.

Krajská vědecká knihovna v Liberci (KVK)

library@kvkli.cz

www.kvkli.cz

Liberecký autorský kruh (LAK)

spoleklak@email.cz

ISSN 1214 - 2751

Bibliothek Liberec
Knihovna Liberec
Library Liberec

V zámku bylo práce a běhu o překot.

lepší je ten, že se na to vezme zahradník.

When shall we three meet again?

Pomíjivost, samá pomíjivost, řekl Kazatel, pomíjivost, samá pomíjivost, všechno pomíjí.

n shall we three meet again?

Tázal jsem se květin, kde myšlenky jejich jsou nejzdravější.

Ale vždyť jsme ztratili cestu!

sem se květin, kde myšlenky jejich jsou nejzdravější.

Byl bych mohl přísahat, že to byl on.

*Vedle vrcholků krkonošských a jizerských ot
cammin di nostra vita mi ritrovai per una selva oscura, ché la diritta via era smarrita.*

Pomíjivost, samá pomíjivost, řekl Kazatel, pomíjivost, samá pomíjivost, všechno po

Mnozí odvážlivci, když se ocitli na počátku velkolepého měsíce června

ase, that thereby beauty's rose might never die. Sem, knihomilče, knihu zvláštní ždáš-li m

nším a ještě menším, až budu nejmenší na celé

Es war spät abends, als K. ankam.

Vom Wesen der Wäh

»Kde jsem se to zase ocitl?« divil se Krtek, když vyšplhal